

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Főszerkesztő :
FEKETE LÁSZLÓ Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó:
SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XIV., Thököly-út 95. Telefon: 97-0-69

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári
csekk számlája : 41.951.

Az Ügyvédszövetség előadói jelentése az okirati kényszerről.

Irta: Krenner Zoltán dr.

Az ügyvédi kar érdekeinek képviselőjére és érvényesítésére hivatott Országos Ügyvédszövetség VI. országos értekezlete tárgyalás alá vette az okirati kényszernek évek óta nyugvó ügyét és Komarnicki Román dr. előadói jelentése alapján elfogadta azt a határozati javaslatot, mely az okirati kényszerhez fűződő jogbiztonsági és jogszolgáltatási érdekekre és az ügyvédség nehéz anyagi helyzetének enyhítésének sürgős szükségességére való tekintettel az Igazságügyminisztert az okirati kényszerrel szóló törvényjavaslatnak az országgyűléshez való beterjesztésére és annak sürgős letárgyalására kéri.

A kérdés döntő fontosságával arányban álló magas színvonalon tartott, az ügyvédi kari érdekek felé helyezkedő általános nemzeti közérdek szolgálatában álló, a kodifikálandó törvény okainak objektív feltárásával készült, az Ügyvédszövetség stílusának megfelelő előadói javaslat, melyet a hivatásszerű elkülönülésre tekintet nélkül minden komoly jogász örömmel üdvözöl, a törvényelőkészítés és ennek kapcsán nyilvánosságot látott hatósági és magánészrevételek anyagának felhasználásával a mai jogállapotot ismerteti, felsorolva azokat az ügyleteket, melyek írásbafoglalását valamely jogszabály előírja — okirati kényszer —, megállapítja az okirat szerkesztésére jogosult személyeket, foglalkozik az okirati kényszer céljával, s

Krenner Zoltán dr.: Az Ügyvédszövetség előadói jelentése az okirati kényszerről.

Pulay József dr.: Vakok aláírásainak közjegyzői hitelesítése.

Bares Ernő dr.: Az 1936. évi III. tc. egyes rendelkezéseinek gyakorlati alkalmazása a közjegyzői felügyeleti és fegyelmi ügyekben.

Közlemények.

Halálozás.

A magyar jogászok a Flandriai béketörv. ellen.

Az Országos Ügyvédszövetség negyedszázados jubileuma.

A magyar részvényjogi fejlődés.

Köncz Zoltán dr. előadása a Magyar Jogászegyletben.

Jogszolgálati munkások szolgálati szabályai.

Magyarok jogállása a német hatóságok alatt.

Az illeték- és illeték-jelölésnek minősülő azonos az illetékeivel.

Tovább zárlat a bejegyzési illeték ügye.

Elállás az ingatlan-árverés megtartásától.

Rendeletek.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Magyar Jogi Szemle.

Jogállam.

Polgári Jog.

Az Országos Ügyvédmúzeum fenntartásának első öt éve.

Az Ügyvéd.

Magyar Törvénykezés.

Illetékügyi Közlöny.

Joggyakorlat.

Magyar Jog.

Illetékjog.

Szladits alapján az elérendő célok között az ügyletkötés komoly-ságát, az előkészítés és véglegesítés közötti határvonal meghu-zását, a pereskedések korlátozását, a hiteles személy közben-jötte útján a gyengébb fél kizsákmányolásának meggátlását és a nem kívánatos szerződések megkötésének megnehezítését állapítja meg.

Az eddig törvényjavaslatok ismertetése során az előadói jelentés helyesli, hogy a külön törvényekben meghatározott ese-teken felül az okirati kényszer azokra az esetekre terjesztessék ki, melyekben azt a polgári törvénykönyv tárgyalására a kép-viselőház részéről 1913. évben kiküldött bizottság is kívánatos-nak találta, *de kifogásolja, hogy az 1925. évi első törvényjavas-lat s ezt követőleg a későbbi javaslatok az okirati kényszer alá eső ügyletek közül számosat a királyi közjegyzők kizárólagos hatáskörébe* utalnak, amikor hasonló fontosságú ügyletek, pl. a végintézkedések továbbra is magánokirat formájában lennének érvényesen létesíthetők. Ismerteti a jelentés a továbbiakban a későbbi javaslatoknak azokat a rendelkezéseit, melyek a telek-könyvi bejegyzések alapjául szolgáló okiratoknak kir. közjegyző, bejegyzett ügyvéd vagy községi jegyző által történendő kötelező készítéséről rendelkeznek, s melyek meghagyják, hogy csupán ezek az okirat szerkesztési jogosultsággal bíró közegek hivatot-tak a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelem elkészítésére és be-adására.

Az 1930. évi törvényjavaslat, mely eljutott a képviselőház igazságügyi bizottságának szövegezéséig, anticipálja a Mtj.-nak azokat a részeit, melyek a törvény által érvényességi kellék gya-nánt meghatározott alak meg nem tartása esetén rendelkeznek, majd részletesen tartalmazza az okiratba foglalandó ügyletek-nek, s azoknak a szerződéseknek és jognyilatkozatoknak a fel-sorolását, melyek csupán közokirat alakjában érvényesek, a telekkönyvi okiratok és beadványok tárgyában intézkedik és a cégbírósághoz intézett egyes beadványok közjegyzői vagy ügy-védi ellenjegyzését írja elő s megállapítja a zugirászattal kap-csolatosan azokat a rendelkezéseket, melyeket 1934:III. t. c. időközben életre hívott.

Komarnicki előadói jelentése, melynek alaposságát eléggé igazolja a törvény előkészítés értékes anyagának ilyen részletes ismertetése, az okirati kényszer szankcióit és eseteit megállapítja, helyeselve a törvényjavaslat azon rendelkezését, mely semmisnek mondja ki a nem megfelelő alakban kötött szerző-

dést, ha a törvény a szerződésre meghatározott alakot szab és az alak hiányához más jogkövetkezmény kapcsolva nincsen és kifo-gásolva, hogy az elfogadott teljesítés a meg nem felelő alakban kötött szerződést *feltétlenül* érvényessé teszi, megfelelőbbnek tartja, ha a teljesítésnek validáló hatása nem törvényileg van kimondva, hanem a teljesítés csak ott pótolja a kikötött alak hiányát, ahol a felek állapították meg a szerződés érvényéül az alakot, míg ha a törvény írja elő az okirati kényszert, úgy a teljesítés csak kivételes, a bíróság által igyenként eldöntendő esetekben pótolja a megszabott alak hiányát, például nő és gyermektartásnál. Az okirati kényszer eseteinek vizsgálata so-rán Komarnicki helyesli, hogy az okirati kényszer előírásai füg-getlenek az érték határtól, valamint azt is, hogy kényszer alá az eddig is tételes jogszabályok s a Mtj.-ban felsorolt, illetőleg jóváhagyást igénylő ügyletek tartozzanak, melyeket a joggya-korlat már amugy is az okirati formához kötött, s ennek meg-felelően azután az okirati kényszer nem is volna túlzott mérték-ben kiterjesztve. *Ellenben súlyos aggodalmak vannak az ügyle-teknek az okirati forma szempontja szerint történő megosztása tekintetében s az okirati kényszerrel elérni kívánt célok ered-ményessége szempontjából a közokirati kényszer eddigi keretei-nek tágítását feleslegesnek tartja, és közokirati kényszert csak ott tart szükségesnek, s az ügyleteknek ezek költségeivel való megterhelését csak ott tartja indokoltnak, ahol a hiteles sze-mély jelenléte a gyengébb fél kizsákmányolását vagy a hitelező kijátszását meggátolja, a közokirati forma az ügylet külső meg-jelenését fokozza, vagy a közérdekből nem kívánatos szerződések megkötését megnehezíti; ellenzi a közokirati forma kikötését az egyenes ágbeli rokonok között kötött ügyleteknél s legfeljebb magasabb (?) korú felmenőknél tolerálná a közokirati forma kikötését. Az ügyvédség részére a hitelesítés jogának megadását óhajtja s ezt a régi ügyvédi kívánságot most azzal ismételi meg, hogy oly ügyvédek, akik valamely kamarába legalább öt éve vannak bejegyezve és működésük és megbízhatóságuk ellen ki-fogás fel nem merült, jogosultak legyenek az általuk szerkesz-tett okiraton az ügyfél aláírását hitelesíteni.*

Az okirat szerkesztési jogosultság csak a közjegyzőket és ügyvédeket illesse meg, természetesen a közjegyzői kizárólagos-ság csak a szűk határu közokirati kényszer területén, mert ezeknek jogi képzettsége, erkölcsi megbízhatósága és fegyelmi

felelőssége a törvény által elérni kívánt célt megvalósítja, a jogbiztonságot szolgálja, a hatóságokat tehermentesíti, a perek számát apasztja, illetőleg a peres és perenkívüli ügyek gyors lebonyolítását biztosítja.

Külön fejezetben foglalkozik az előadói javaslat a királyi közjegyzőkkel, megállapítva, hogy a közjegyzői alaptörvény a közjegyzőket a magánokiratok készítéséből kizárta, ezzel szemben az okirati kényszerről szóló minden javaslat a közjegyzőket feljogosítani kívánta arra, hogy magánfelek részére okiratokat készíthessenek s ezzel a közjegyzők az ügyvédek oly munkaterületén támasztanának versenyt, melyben eddig az ügyvédek egyedül (?) munkálkodtak, s anélkül, hogy a javaslat a közjegyzői hatáskörből valamit is átbocsájtott volna az ügyvédség részére. Az előadói javaslat szerint a jogi munkaterületek eddigi beosztásának megzavarása a két jogász szaktestület harmoniáját bontaná meg s ezért jött létre korábban az a megegyezés, mely a közjegyzők magánokirat készítését arra az esetre korlátozza, amikor a közokirati kényszer eseteinek fenn nem forogásakor közokirat felvételét az egyik fél személyes jelenlétének vagy alakszerű meghatalmazásának hiánya akadályozza. Komarnicki a régi állapot — feltétlen magánokirati készítési tilalom — fenntartását a közjegyzői kar érdekei szempontjából s azért tartja szükségesnek, mert a közérdek kívánja, hogy a két jogász szaktestület a törvény által részükre szabatosan kijelölt munkaterületen működjön, s mert megóvándónak tartja a közjegyzői intézménynek az egyéni érdekek felett álló pártatlanságát, a közhitelességű ténykedések funkciójának a magánérdekek képviselésétől való elválasztását. A magánokirat készítési jogosultság nem jelentene a közjegyzői karnak anyagi előnyöket, de áttörné azt a nagy erkölcsi elvet, melyet a pártatlan és közhitelességű közjegyzői intézmény képvisel. *A közjegyző magánokirat készítésénél a hitelességre és a formai szabályszerűségre törekedne az okirat belső tartalma és lényege helyett, s általában a közjegyzői kar munkaterülete nem a közokirati kényszer eseteinek többszörözésével, hanem inkább közhivatali funkcióknak reá való átruházásával szélesítendő s a közokirati kényszer alá eső ügyleteket méltányos, az ügyvédi munkaterületeket nem szűkítő és a forgalmi életet nem túlságosan terhelő módon kell megállapítani.*

Az előadói javaslat a községi jegyzők magánmunkálati jo-

gosultságának megszüntetése érdekében a közsismert érveket meggyőzően csoportosítja, a jogi szakfoglalkozásnak kvalifikáció nélküli jegyzői mellékfoglalkozásként való gyakorlását élesen nehézményezi. Közlönyünk e tekintetben évek óta kifejtett tevékenységét elismerve, helyesen jegyzi meg, hogy a községi jegyzők magánmunkálata nem szerzett joga a falu népének, hanem átöröklött terhe.

Telekkönyvi bejegyzést magánokiratok alapján csak akkor lehet elrendelni, ha az okiratot kir. közjegyző vagy bejegyzett ügyvéd készítette, kívánja a javaslat azzal a kiegészítéssel, hogy *a bekebelezés elrendeléséhez szükséges aláírás, illetve személyazonosságának a bekebelezés alapjául szolgáló okiraton való igazolását bejegyzett ügyvéd is eszközölhesse, s a telekkönyvi jogok szerzését, módosítását vagy törlését célzó beadványok csak közjegyzői és ügyvédi ellenjegyzés mellett legyenek érvényesek; ellenben a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok cégbíró-sági ügyeiben a közjegyzői ellenjegyzés jogosultságát el nem ismeri, mert ez újabb lehetőséget adna a közjegyzői perenkívüli tevékenységnek az ügyvédi gyakorlat rovására való kiterjesztésére.*

Kívánja a javaslat az ügyvédek által eddig birt munkaterületek birtokállományának háborítatlan megtartása és ezzel ellenkező intézkedések mellőzése mellett az általuk szerkesztett okiratokon történt aláírások hitelesítésének jogát, mely a közjegyzői kar érdekeinek sérelmével nem jár.

Erre a részletesen ismertetett javaslatra, mely az okirati kényszerről szóló törvényjavaslat újabb benyújtásának nyitánya, a közjegyzői kamaráknak alkalmuk lesz nyilatkozni, mégis már most bizonyos általános közérdekű és különös közjegyzői szempontok felsorolását és megállapítását szükségesnek tartjuk. Az okirati kényszernek kiterjesztését, a közokiratok eseteinek fontos megállapításait és szaporításait s az okiratok felvételére való jogosultság személyi előfeltételeit mindig hármasszempontú irányelv szerint bíráltuk: a közjegyzői intézmény céljainak megvalósítása, a bíróságok tehermentesítése és a jogkereső közönség érdekei szerint.

A közjegyzői alaptörvény meghozatalát megelőző jogász kívánság volt „miképp a közokiratok intézményének és egyáltalában a magánjogi téren szükséges jogbiztonsági előintézkedéseknek összes teendői a behozandó közjegyzői intézet *kizárólagos*

hívatási hatáskörébe soroltassanak, — nemkülönben mikép a közjegyző által kiállítandó közokiratoknak végrehajtható és *kizárólagos telekkönyvi bekebelezési jogerő tulajdoníttassék...*” A közjegyzői intézmény eme általános célkitűzésének megfelelő fokozatos felépítése nem történt meg, s ezért akár az okirati kényszerről szóló törvényjavaslattal kapcsolatban, akár önálló új közjegyzői rendtartás keretében meg kell valósítani az intézmény eredeti célját, le kell róni a közjegyzői intézménnyel szemben hat évtizede fennálló törvényhozói tartozást: ez a közokirati kényszer olymértű kiterjesztése, melyet jogpolitikai szempontok indokolnak meg, így különösen a legközelebbi rokonok egymás közötti jogügyleteinél és a családi és öröklési joghoz tartozó ügyleteknél. Tehát *a megvalósítandó feladatok körébe nem tartozhatik a közokirati kényszer eseteinek csökkentése, hanem ellenkezőleg, azoknak szaporítása.* A telekkönyvi jogügyleteknél az okirat szerkesztésére egyedül jogosult — közjegyző és ügyvéd — által készített okirat mint érvényességi kellék feltétlenül megállapítandó, ez is régi tartozás a két jogász karral szemben, úgy amint azt már az 1874.-i törvény eredeti javaslata megkívánta és mely kívánság csupán a képviselőházi tárgyalásoknál lett elejtve oly gyakorlati szempont miatt, melyre ma már hivatkozni nem lehet: a közjegyzői állások csekély száma miatt. Figyelemmel Komarnicki javaslatának arra a részére, mely helyesen mutat reá az okirati kényszer céljaira s figyelemmel a közjegyzői intézmény létesítésének eredeti okaira, a magán és közokirat hatásainak különféleségére, a kötelező közokiratba való foglalás az Ügyvédi Szövetségi előadói javaslat helyesen felállított tételeiből le nem vont következményként kötelező kell hogy legyen azoknál a jogügyleteknél, melyek a szerződést kötő felek személyes jogviszonyainak jövőbeni alakulására vonatkoznak, melyek bonyolult jogviszonyokat létesítenek, ahol a közokirati forma ünnepélyesége és nyilvános jellege megoltalmazza az akaratnyilvánítás szabadságát és megfontoltságát s ahol a jóhiszemű harmadik személyek érdekeinek megvédéséről van szó, amikor a jogügyletet megkötő személyek családi viszonyai folytán a megkötött ügyletek vagyoni jogi hatása nem állapítható meg s amikor a szorosán megszabott alakszerűségek biztosítják a jogok kijátszásának lehetetlenségét. S ezért az idegen személyek által alakszerűtlenül megköthető ügyleteket egymással családi kapcsolatban álló személyek csakis közokiratba foglalva

köthetnek. Nem indokolatlan — amint az Ügyvéd Szövetség javaslata állítja — a közokirati forma kikötésének az eddiginél nagyobb számú esetre való kiterjesztése, mert azoknak a javaslat által megállapított szűk körre szorítása az okirati kényszer által elérni kívánt célok eredményességét kockáztatja. Az érvénytelen szerződések számának szaporodása, a közjegyző közreműködése folytán a költségek emelkedése, az amúgy is hatósági jóváhagyás eseteiben a közjegyző közbenjöttének felesleges volta nem helyes indok a közokirati kényszer ellen s általában az okirati kényszer által elérendő és felsorolt célok és az Ügyvéd Szövetség javaslatának közokirat-ellenes érvei egymásnak ellentmondanak. De nem helyeselhetjük az okirat szerkesztési munkakörnek tárgyi érvek mellőzésével a két jogász szakterület között az érdekek szerinti olyan forma megosztását, mint amikor a kolonizálandó területet előre érdekszférák szerint megosztják azok a hatalmak, melyek a megosztással csupán anyagi és vagyoni érdekeiket akarják előmozdítani vagy biztosítani. A közokirati kényszer folytán előálló ügyleti alakszerűségek kötelező betartása protektív tendenciájú azokkal szemben, akikkel szemben a hatósági támogatás közérdek, s jogász kari magánérdekeknek a munkaterületek szempontjából való érvényesülése ilyen „terelő”-szempont a közokirati kényszer ellen nem érvényesíthető.

A harmadik — csak sorrendben utolsó — okirati kényszer kiterjesztési szempont a jogkereső közönség érdeke. Nem csupán a megelőző jogvédelemre s annak egy rövid megbeszélés keretében fel nem sorolható következményeire, ezeknek morális és nemzetgazdasági hatására gondolunk, hanem arra is, hogy a selejtes magánokiratok elszaporodásának megakadályozása a telekkönyvek közhitelt biztosító módon leendő vezetését teszi lehetővé, a közokiratok bizonyító erejének növelésével és végrehajthatóságával pedig a megelőző jogvédelem szilárd alapokra lesz helyezve. A családi és öröklési jog számos jogügyleténél a házassági vagyoni jog területén a közokirati forma ünnepélyesége és nyilvános jellege a meggondolatlan, a következményekkel nem számoló elhamarkodottság fékezője, — mind oly szempont, mely nemcsak a közokirati kényszer eseteinek megszorítását, hanem a közjegyzői hatáskörbe utalt okiratkészítés *kizárólagosága* mellett is döntő jellegű.

Az Ügyvéd Szövetség javaslatának az a része, mely a köz-

jegyzői formát a jogügyletek legnagyobb részénél a „jogbiztonság sérelme nélkül mellőzhetőnek” tartja és az ügyvédeknek hitelesítési jogot akar biztosítani, az ügyvéd-közjegyzőség régen elhamvasztott gondolatát akarja feltámasztani. Az ügyvéd-közjegyzőség megvalósítása nem igazságügyi reformkövetelés, hanem az ügyvédi kar létfeltételeinek könnyítése lenne a közjegyzők rovására. De még csak látszólag sem jelentené az általános ügyvédi érdek beteljesedést. A közjegyzői intézmény, különösen mai szűk hatáskörében, nem az a bányá, melyet korlátlanul kiaknázni lehetne. Kétségtelen, hogy az ügyvéd-közjegyzőség szervezésének ellentéte a közjegyző-ügyvédség lenne, aminek időszerűtlenségére kár szót vesztegetni. Az ügyvédi munkakör kiterjesztése éppen olyan külön feladat, mint a közjegyzői intézmény tökéletes kiépítése. Az ügyvéd-közjegyzőség eszméje — ha ezzel az ügyvédség anyagi helyzetét generálisan és hosszú időre hatóan megjavítani nem tudjuk — amint hogy távolról sem tudjuk — nem közszükséglet, s a közhaszon nem ajánlja. Az ügyvédség által felszívott közjegyzőség magának a közjegyzői intézménynek megszüntét jelentené, mert megszűnne szervezeti különállása, függetlensége úgy a bíróságoktól, mint az ügyvédségtől, s megszűnne az a specifikus életműködése, melyet rendszere a jogszolgáltatás körében feladatává tett. Az ügyvédek hitelesítési joga egyszersmind hatósági működés teljesítését jelentené s ezzel az ügyvédség mai közjogi állását és jelentőségét lényegében megváltoztatná, s az ügyvédek minden irányban szabad testületének felvilágosító, irányító, védelmező közreműködését semmivé tenné. Az ügyvédi függetlenség politikai rendeltetés is, melyet az ügyvédség fényesen betöltött, a független magyar ügyvédi karra büszkeséggel tekint minden magyar és minden magyar jogász. Egyes ügyvédeknek hitelesítési joggal való felruházása az ügyvédek között egyenletlenséget teremtene, arisztokráciát és monopóliumot alapítana. A hitelesítés joga mindezeneken felül az ügyvédekre nézve alárendelt jelentőségű, megvalósíthatatlan, s az okirati kényszer nagy fontosságú, jogi közszükséglet sugalta reform komolyságát ilyen kicsinyes kérdések feltevésével veszélyeztetni nem lehet.

Éppen így nem lehet ütközőponttá tenni azt a kérdést, hogy magánokiratot vehet-e fel a közjegyző vagy sem? A közjegyzői kar a magánokiratok készítésének lehetőségét csak a törvényjavaslatban megállapított — fentebb idézett — esetekre

korlátozza, s nem is gondol arra, hogy azt olyan mértékben folytassa, mely az ügyvédi kar jogos érdekeinek sérelmével járna.

A közjegyzői kar fejlődési irányát megszabó tényezőinek felfogását ismerjük s tudjuk, hogy a közjegyzői rendtartás készülő reformja a közokirati kényszer eseteinek kiterjesztésével kapcsolatban provideál az ügyvédi munkaterületeknek épségben tartására, mert lehetővé kívánja tenni, hogy a közokirati kényszer alá eső jogügyletek magánokiratba foglalhatók és ezt követőleg közokirat erejével felruházhatók legyenek.

A két jogász szaktestület harmoniáját mindenképen fenn kell tartani. *Közösen kell küzdeni a „neuralgikus-pont”, a községi jegyzők magánmunkálatának megszüntetése, a telekkönyvi és cégbírósi okiratok és beadványok kérdésének az okirati kényszer szerkezetében leendő organikus beillesztése érdekében s általában oly közös irányú tevékenységet kifejtetni, mely úgy a közjegyzői, mint az ügyvédi kar életszínvonalát emelni alkalmas.*

E munkában a közjegyzői kar az ügyvédi testületet meleg testvéri szeretettel fogja támogatni.

Vakok aláírásainak közjegyzői hitelesítése.

Irta: *Pulay József dr.* budapesti kir. közjegyzőhelyettes.

Az utóbbi időben mindenütt, de különösen Budapesten igen nagy számban élő vakok, — akik látásukat többnyire a világháború folyamán, felnőtt korukban veszítették el s így a jogügyleti forgalommal többé-kevésbé kapcsolatban maradtak, — gyakran fordulnak ügyeikkel kir. közjegyzői irodához. A közjegyzői intézmény hat évtizedes fennállása alatt ugyanis belekerült a köztudatba az, hogy vakok ügyei okiratba megnyugtató módon csak királyi közjegyző közreműködésével foglalhatók. Annál különösebb tehát az a tény, hogy sem a bírói gyakorlatban, sem a közjegyzői karon belül nem alakult ki egységes közfelfogás abban a tekintetben, hogy ez a közjegyzői közreműködés milyen módon történjék, illetve pontosabban: történhet-e az, a céltalanság aggodalma nélkül, aláírás-hitelesítés útján is, vagy pedig az 1886:VII. tc. 21. §-ának keretén belül csak

közjegyzői okirattal, mint a vakokkal szembeni okirati bizonyítás egyedüli eszközével.

A bírói gyakorlat, sajnálatos módon, általánosságban a közokirati kényszer csökkentésének irányában fejlődik. Ez a téves fejlődés főleg abban mutatkozik, hogy a bíróság rendszerint érvényesnek fogadja el az alakilag kellékhányos okiratot is akkor, ha az abban foglalt jogügylet ténylegesen teljesezésbe ment, ami végeredményben az egyébként is szűk térre szorított okirati alaki kellékek jelentőségének lassú elsorvasztását jelenti. Ezen is túlment azonban a bírói gyakorlat akkor, amikor, — meglehetősen labilis indokolással, — vakok magánvégrendeleteinek érvényességét is elismeri, holott seholy sem volna annyira indokolt az ezen érzékszervi fogyatkozásban szenvedők akaratnyilvánításának alaki korlátozása, mint épen a végrendekezés, tehát az érzékeküknél is ősidők óta ünnepélyes formákhoz kötött egyoldalú jogügylet terén.

A közjegyzői kar viszont, amelynek a felek figyelmeztetésére és kitanítására vonatkozó törvényszabta köteletségét épen a bírói gyakorlat igen szigorúan fogja fel, a törvény hiányos szövegezése folytán kénytelen volt a közjegyzői novella 21. §-át a legkiterjesztöbben értelmezni, még akkor is, ha a fél megkeresése nem közokirat készítésére, hanem csupán kész magánokiraton aláírás hitelesítésére irányult. Ennek folytán, — ha az okirat tulajdonképeni célját, — azt, hogy a benne foglaltakra nézve teljes bizonyítékul szolgáljon, — veszélyeztetni nem akarta, felelősségének tudatában ragaszkodott közokirati formához sokszor olyan esetekben is, amelyeknek jelentősége egyébként a közokirat mértékét távolról sem érte el.

Vak ügyfeleink érdekeltsége a dolog természeténél fogva általában kisebb ügyekre s azoknak is inkább előkészítő stádiumára terjed ki; szerencsétlen embertársaink majdnem kizárólag egészen szegény emberek is, akik a közokirat költségeit, bármily szerények is azok, alig tudják megfizetni. Ezért az esetek túlnyomó részében azzal a kéréssel fordulnak a közjegyzőhöz, hogy az általuk bemutatott magánokiraton aláírásukat hitelesítse. Minthogy az így kiállított magánokirat céljainak gyakran meg is felel: nem látszik felesleges fáradságnak, ha a következőkben részletes vizsgálat tárgyává tesszük azt a kérdést: lehetővé teszi-e egyáltalán a törvény a közjegyző részére a vakok ilyen irányú megkereséseinek teljesítését, — és ha igen, milyen esetekben.

I.

Az 1886:VII. tc. 21. §-a, amely tárgyunk alapvető szabályát képezi, szószerint a következőket mondja:

„Okirat által való bizonyítás csak közjegyzői okirattal történhetik . . . c.) a vakok, siketnémák, olvasni nem tudó siketek és írni nem tudó némák által kiállított *minden okiratnál*, amennyiben a *jogügylet megkötésénél* személyesen járnak el.”

A törvényszakasz szövegezése, amint ez első pillanatra megállapítható, meglehetősen hézagoss, sőt ellentmondó is. Amig ugyanis a pozitív jogszabály felállításánál általánosságban „minden okirat”-ról beszél, addig az e jogszabály korlátozásául, illetve feltételül szolgáló személyes eljárást már csak a „jogügylet megkötésére” vonatkoztatja; kétséget hagy fenn tehát abban a tekintetben, hogy pozitív rendelkezése minden okiratra, vagy csak a jogügyletet magukban foglaló okiratokra érvényes-e.

E kétség elosztása végett meg kell vizsgálnunk: mi lehetett a törvényhozó eredeti szándéka, amit a tételes törvény ennyire hibásan és hiányosan fejez ki.

Az 1874:XXXV. tc. 54. §-a, — amelyet a novella 21—24. §§-ai hatályon kívül helyeztek s aminek helyébe azután e szakaszok intézkedései léptek, — közjegyzői okirati kényszert tartalmazott a benne felsorolt összes jogcselekményekre nézve olyképen, hogy azok érvényességét közokirati formához kötötte. E § bennünket érdeklő része a következőképen hangzik:

„A jogügylet érvényességéhez közjegyzői okirat megkívántatik: . . . d.) minden *jogügyletnél*, melyet vakok, olvasni nem tudó siketek, vagy írni nem tudó némák és siketnémák kötnek, ideértve az örökösödési szerződéseket is, amennyiben a jogügylet megkötésénél személyesen járnak el.”

Ezt a jogszabályt a novella fent idézett 21. §-ával összevetve, első tekintetre úgy látszik, mintha a novella az alaptörvény tökéletes szabatossággal megfogalmazott rendelkezését szélesebb körre kívánta volna kiterjeszteni, oly módon, hogy az eredetileg kizárólag *jogügyletekre* korlátozott közokiratbafoglalási kényszerűség a jövőben minden más okiratra is kiterjedjen. Alaposabb megfontolás után azonban mégis azt kell találnunk, hogy a törvényhozó az eredeti jogszabályt ebben a részében érinteni egyáltalán nem kívánta s az, hogy az eredeti „jogügylet-

let" szó helyébe az új rendelkezés szövegében az „okirat” szó került, csupán helytelen fogalmazás, tehát technikai tévedés eredménye.

Az alaptörvény ugyanis a fentebb felsorolt érzéki fogyatkozásokban szenvedőknek világosan csupán *jogügyleteit* szorította meg alaki szempontból, még pedig olyképen, hogy a közokirati formához e jogügyletek *érvényességét* kötötte; jogügyletet *nem* tartalmazó okirataikra nézve azonban semmiféle külön alaki kelléket meg nem állapított.

Ezzel szemben a novella a *jogügyletek érvényessége* tekintetében enyhébb rendelkezést léptetett életbe, amennyiben a közokirati kényszer, mint az érvényesség személyhez kötött külön alaki kelléket megszüntette s csak annyit mondott ki, hogy az egyébként bármely alakban megköthető ügylet okiratiilag csak közokirat által bizonyítható. Minthogy pedig az érzéki fogyatkozásban szenvedők érdekei legelsősorban jogügyletek tekintetében szorulnak különös védelemre; nem lehet vitás, hogy az új törvény az előző helyzethez képest épen a legfontosabb vonatkozásban: a jogügyletek terén határozott könnyítést jelentett. A törvényhozó célja tehát az új szabályozással az előző rendelkezések *enyhítése, korlátozása* volt.

Ha már most a novella 21. §-át akként értelmeznénk, hogy ezzel a jogügyletek terén, tehát épen a legjelentősebb vonatkozásban eszközölt korlátozással szemben viszont a közokirati bizonyítás kényszerűségét *minden okiratra* kiterjeszteni kívánta volna: akkor arra az eredményre kellene jutnunk, hogy a törvényhozó a kérdés új rendezésével tulajdonképen nem tett mást, mint hogy a régi törvény egyszerű, világos és félreérthetetlen jogszabályát enyhítés helyett kerülő uton *kiterjesztette*. A jogügyletek ugyanis a novella után is feltétlenül közokiratba foglalandók, ha az okirat a maga tulajdonképeni célját, — azt, hogy biztosító eszközül szolgáljon, — el akarja érni. Ugyanezen célnak az elérését viszont ilyen magyarázat szerint minden más, nem jogügyletet tartalmazó okirat is csak akkor biztosítaná, ha közokirat alakjában volna kiállítva, ami a közokiratba foglalás kényszerűségének burkolt kiterjesztésével volna egyenlő s amit a törvényhozó szándékának már csak logikai szempontból sem tekinthetünk.

De e magyarázat ellen szól a törvény szövegének grammatikai értelmezése is.

Az idézett törvényhely utolsó mondata ugyanis amely a jogszabály alkalmazásának feltételét foglalja magában, azt mondja ki, hogy az okirati bizonyítás csak közokirattal történhetik „minden okiratnál... amennyiben a jogügylet megkötésénél személyesen járnak el.”

Kétségtelen, hogy ez az utolsó mellékmondat, amely kifejezetten jogügylet megkötéséről szól, csak a közvetlenül megelőző főmondattal egységesen bírálható el. Ha pedig a mellékmondatban foglalt feltétel csak jogügylet megkötésének esetére vonatkozik: akkor az e feltétellel korlátozott főszabályban szereplő „minden okirat” kifejezés sem vonatkozhatik más okiratokra, csak olyanokra, amelyeknek tartalma jogügylet.

Ugyanerre az eredményre jutunk akkor is, ha 21. §-t a vele összefüggésben álló 22. és 23. §§-kal összevetve vesszük vizsgálat alá. Mindazok az esetek ugyanis, amelyeket ez a két szakasz közokirati formához, mint érvényességi kellékhez köt, kizárólag jogügyleteket foglalnak magukban. Ha tehát a törvény a közokirati alakot még akkor is egyedül csak jogügyletekre korlátozta, amikor a forma magának az érvényességnek kérdését döntő módon befolyásolja: fel sem lehet tennünk, hogy ezen túl kívánt volna menni akkor, amikor az okirat alakja csak a bizonyítás egyik, de nem kizárólagos eszközének felhasználhatóságát, vagy céltalanságát dönti el.

Fejtegetéseink eredménye gyanánt tehát a következő két alapvető szabályt állíthatjuk fel:

a.) okirati bizonyítás eszközéül vakok ellen csak közokirat használható fel akkor, ha az okirat jogügyletet foglal magában; ennek folytán vakok *jogügyleteihez* feltétlenül és kizárólag csak közokiratba foglalás útján nyújtható közjegyzői jogsegély; ha pedig a vak ennek ellenére ilyen ügyben aláírásának hitelesítéséhez ragaszkodnék, kérelme csak az 1874:XXXV. tc. 59. §-ában foglalt figyelmeztetés megtörténte és ennek jegyzőkönyvbe foglalása után teljesíthető;

b.) ha azonban a bemutatott magánokirat jogügyletet nem tartalmaz, azon a vak aláírása a céltalanság veszélye nélkül közjegyzőileg hitelesíthető.

E megállapításainkkal kapcsolatban fel kell vetnünk a kérdést: mi tekinthető tárgyunk szempontjából jogügyletnek?

Legkiválóbb magánjogászaink (Szladits, Kolozsvári, Raf-

fay) definíciói szerint elméletileg jogügyletet képez minden olyan akaratnyilvánítás, amelynek célja: jogi hatás elérése s amely e célra úgy a jogügyletet létesítő, mint a törvény szempontjából alkalmas.

A tudomány ezen álláspontjáról szemlélve a kérdést: az egyszerű, jogi hatás elérésére nem szánt nyilatkozatokon kívül, — amelyek egyébként is egészen ritkán fordulnak elő, — alig találunk olyan okiratot, amelynek tartalmát jogügyletnek minősítenünk ne kellen; ez pedig fejtegetéseink gyakorlati értékét a minimumra csökkentené le. Meg kell tehát vizsgálnunk, hogy mit értett, mit érthetett a törvényhozó a jogszabály megalkotásakor jogügylet alatt, és mit tekint jogügyletnek az élet, tehát a bírói gyakorlat és közfelfogás.

A törvényhozó intencióit legkönnyebben ismét a 22. és 23. §§-ok analogiájából közelíthetjük meg. A házasságok és jegyes-társak jogviszonyait szabályozó ezen szakaszok kivétel nélkül *anyagi érdekekkel* bíró s ezekre *közvetlen joghatást* gyakorló kérdésekre vonatkoznak; aligha tévedünk tehát, ha feltesszük, hogy a törvényhozó előtt hasonló szempontok lebegtek akkor, amikor az alaptörvény 54. §-ának kérdéskomplexumával foglalkozott. Ennek folytán tehát már eleve kizárhatjuk a közokirati forma kényszerűségéből azokat az okiratokat, amelyek nem anyagi érdekű jogviszonyok szabályozását tartalmazzák, vagy ilyenek tekintetében közvetlen joghatás elérésére nincsenek szánva, illetve arra nem alkalmasak.

A törvény ugyan ennél is tovább megy, amikor jogügylet „megkötéséről” beszél; megkötni ugyanis csak kétoldalú jogügyletet lehet. S ha nem is fogadhatjuk el aggodalom nélkül azt a következtetést, hogy a törvény a közokirati forma kényszerűségét csak kétoldalú jogügyletekre kívánta korlátozni; mégsem mellőzhetjük azt a tényt, hogy a bírói gyakorlat egyenesen ebbe az irányba indult meg akkor, amikor a végrendelet, tehát a legfontosabb és leggyakoribb egyoldalú jogügylet bizonyítására magánokiratot is elegendőnek minősített.

A helyes utat, mint mindenütt, itt is a középben találhatjuk meg akkor, ha szem előtt tartjuk, hogy a törvény legfőbb célja az érzéki fogyatkozásban szenvedők érdekeinek megvédelmezése volt és ha azt tekintjük jogügyletnek, amit az általános közfelfogás annak tart. Feltétlenül jogügyletnek kell tehát vennünk s ennek megfelelően közokiratba foglalnunk minden két-

oldalú ügyletet; az egyoldalú jogügyletek közül pedig azokat, amelyek a vak félnek harmadik személyekkel szemben fennálló, vagy az okiratból keletkező jogviszonyát jogok keletkezése, megváltoztatása, vagy megszüntetése szempontjából a vak terhére befolyásolhatják; mellőzhetjük azonban a közokiratba foglalást a vak kérelmére akkor, ha ilyen jogviszony az okiratnak nem tárgya. Példával megvilágítva tehát a kérdést: mindenestre közokiratba kell foglalnunk a vak által kiállítandó kötelezvényt, vagy tartozás-elismerést, mert ezek gyakorlati szempontból is jogügyletek; de hitelesíthetjük a vak aláírását például egy zárolt pengőszámláról való pénzfelvételt igazoló bankszerű elismervényen, annak ellenére, hogy tudományos szempontból ez sem más, mint jogügylet.

II.

Bár elméletileg a meghatalmazás is a jogügyletek közé tartozik; mégis arra tekintettel, hogy az esetek nagy többségében a magával tehetetlen vak épen meghatalmazásnak törvényszerű formában való kiállítása iránt keresi meg a közjegyzőt, külön kell foglalkoznunk azzal a nagy gyakorlati fontosságú kérdéssel, hogy van-e szükség vakok meghatalmazásainál közokirati alakra.

A 21. § értelmében az okirati bizonyítás csak közjegyzői okirattal történhetik, ha a vakok és egyéb érzéki fogyatkozásban szenvedők „a jogügylet megkötésénél személyesen járnak el.” A törvény tehát a közokirati forma szükségességét a vaknak *személyes jogcselekményére* kívánta korlátozni.

Hogyan köthet jogügyletet a vak személyes eljárás nélkül? Nyilvánvaló, hogy csak meghatalmazott útján. Mivel pedig a törvény világos szavai szerint a közokirat, mint az okirati bizonyítás kizárólagos eszköze csak akkor elengedhetetlen, ha a vak személyesen jár el; ebből a contrario következik, hogy akkor, ha nem személyesen, hanem meghatalmazott útján jár el, közokiratra nincsen szükség. Az a jogügylet tehát, amit a vak nevében annak meghatalmazottja köt, közokirati formára már a törvényből kifolyólag sincsen korlátozva.

Ha pedig a meghatalmazott magát a jogügyletet magánokirati formában megkötheti: elképzelhetetlen, hogy a törvény a jogügylet megkötésére adott meghatalmazást, tehát az előz-

ményt szigorúbb alaki kellékekhez akarta volna kötni, mint magát a jogügyletet, vagyis a következményt.

Ezt az álláspontot igazolja a képviselői jog jelenlegi szabályozása is.

A polgári törvénykönyv tervezetének második szövege 797. §-ában azt mondja, hogy „a meghatalmazás érvényéhez, amennyiben a törvény mást nem rendel, a meghatalmazó ebbeli akaratának bármily módon való nyilvánítása elegendő.” A magánjogi törvénykönyv javaslatának 1928. évi kiadása pedig 1027. §-ában azt az álláspontot foglalja el, hogy „a meghatalmazás érvényességéhez elegendő, ha a meghatalmazó a meghatalmazásra irányuló akaratát bármily módon, vagy bármely alakban nyilvánítja, hacsak a törvény mást nem rendel.”

Az élő jogot magukban foglaló e szabályok tehát a meghatalmazást alakilag a lehető legkevésbé kívánják korlátozni. Az utóbb említett javaslat idézett §-ának második bekezdése ugyan egy lépéssel tovább megy, amennyiben kimondja, hogy olyan meghatalmazás érvényességéhez, amely a törvény szerint írásbeli alakhoz kötött szerződésre irányul, a meghatalmazásnak a szerződésre megszabott írásbeli alakba foglalása szükséges; ez azonban tárgyunk szempontjából semmit sem jelent, mert hiszen a vakok szerződése a novella óta írásbeli alakhoz külön kötve nincsenek, csak akkor, ha ez az írásbeli alak mindenkire nézve érvényes és kötelező általános jogszabály.

Az elméleti jogtudományban egyébként vitás, hogy alakoszerű ügylet megkötésére adott meghatalmazás is csak ugyanazon alakban adható-e. E tekintetben döntőnek kell tartanunk Szladits állásfoglalását, aki szerint a meghatalmazás, mint külön jogügylet, elvileg független a kötendő jogügylet alakjától. Ez pedig annyit jelent, hogy a vak részéről adott meghatalmazás alaki kellékei arra tekintet nélkül bírálendók el, hogy a meghatalmazás tárgya, — vagyis maga a jogügylet, — a vak személyes ügyletkötése esetén milyen alaki korlátokhoz volna kötve.

A kérdést ezek után a törvény ratioja döntheti el egyedül helyesen. A vak, valamint a törvényben felsorolt egyéb érzéki fogyatkozásban szenvedők kiterjesztett védelme ugyanis azon alapul, hogy ők az okiratot, amely velük szemben bizonyítás eszközéül szolgál, személyesen nem érzékelhetik; akkor tehát, ha maguk járnak el, ki vannak téve a legsúlyosabb visszaélések lehetőségének, esetleg még annak is, hogy az általuk létesíteni

kívánt jogügyletet tartalmazó okiratot az aláírás alkalmával egyszerűen másra cserélik ki. E visszaélések lehetősége ellen szolgál oltalmul a közokiratoknak, tehát közhitelű személy közreműködésével kiállított okiratoknak velük szemben megállapított kizárólagos bizonyító ereje.

Meghatalmazást adni azonban csak annak szokás, akiben a meghatalmazó minden tekintetben megbízik; a meghatalmazott a dolog természeténél fogva mindig olyan személy, aki a vak teljes bizalmát bírja. A meghatalmazott ép érzékei, amelyek a vak hiányzó látását helyettesítik, a visszaélés lehetőségét eleve kizárják; e tekintetben tehát a meghatalmazott közreműködése a vaknak a meghatalmazottal való viszonyában teljes biztosítékul szolgál, annál is inkább, mert a meghatalmazott a meghatalmazóval szemben maga is felelős. Mindezek a szempontok kétségtelenül amellettszólnak, hogy a vaknak a meghatalmazottal szemben való különleges biztosítása felesleges és így a törvény célzata sem lehetett.

Végső következtetés gyanánt tehát megállapíthatjuk, hogy vakok részéről adott meghatalmazás okirati bizonyításához közokirati alakra szükség nincsen, aminek fokozott jelentősége különösen ügyvéd részére adott meghatalmazások tekintetében nyilvánvaló.

III.

Befejezésül még azzal a két kérdéssel kell foglalkoznunk, hogy olyankor, amikor az okirat bizonyító erejének eléréséhez a fentiek szerint közokirat kiállítására nincsen szükség: van-e fontossága az aláírás közjegyzői hitelesítésének, — és ha igen: ad-e erre az aláírás hitelesítésre lehetőséget a törvény.

Az első kérdésre gyakorlati szempontból a Pp. 317. §-ában kereshetünk választ, amely idegen kézzel írt okiratnak csak két esetben biztosít teljes bizonyító erőt: ha a kiállító azt két tanu jelenlétében aláírta, vagy az aláírást magáénak elismerte — illetve ha az aláírás bíróilag, vagy közjegyzőileg hitelesítve van. Ha pedig a kiállító olvasni nem tud, — ami vakoknál természetes, — vagy az okirat nyelvét nem érti, — ami analogia révén a 21. §-ban említett többi érzéki fogyatkozások esetében áll fenn, — akkor a Pp. idézett szakasza a teljes bizonyító erő elnyeréséhez még az okirat tartalmának a tanuk, vagy a hitelesítő

személy által való megmagyarázását és ennek külön tanúsítását is megkívánja.

Az ilyen módon kötelezővé tett felolvasás és megmagyarázás, amely pedig az említett esetekben a bizonyító erőnek, vagyis az okirat céljának szempontjából elengedhetetlenül lényeges kellék, laikus számára mindig nehéz feladat marad, amit csak súlyosbítt a felelősségteljes tanúsítási kötelezettség. Bizonyosra vehetjük tehát, hogy vak által kiállított okirat előttemezésére tanú alig vállalkozik, mert nem szívesen vállalja a felelősséget. Minthogy pedig úgy a vakok maguk, mint a velük jogviszonyba lépők a tapasztalat szerint különös gonddal ügyelnek arra, hogy az érzékszervi fogyatkozásnak már eleve aggályos körülménye az okirat kiállítása körüli fokozott gondossággal hátráltassák el: kétségtelen, hogy a jövőben is állandóan és szívesen veszik igénybe az aláírás közjegyzői hitelesítésének eszközét, amit különben ma már a legtöbb hatóság, de maguk az ügyfelek is a jogügyleti forgalomban éppérzéküeknél is rendszeresen megkívánnak. Ilyen értelemben tehát a vakok aláírásainak hitelesítése nemcsak nagyon fontos, de valósággal nélkülözhetetlen jogeszközt jelent.

Azt a kérdést pedig, hogy ad-e módot a törvény vakok aláírásainak hitelesítésére, a novella 27. §-a alapján dönthetjük el.

A 24. § azon rendelkezése ugyanis, hogy vakok váltónyilatkozatainak váltójogi hatályához az aláírás közjegyzői hitelesítése szükséges, távolról sem jelenti azt, mintha a törvény a vakok aláírásának hitelesítését csak váltóra kívánta volna korlátozni. Mert igaz ugyan, hogy a váltó, mint a legszigorúbb értelemben vett formál-ügylet közokiratba semmiképen nem lenne foglalható; de azt, hogy a törvény nem csupán erre az egy esetre gondolt, mutatja a 27. § második bekezdése, amely kézjegyek, keresztvonások és vakok aláírásainak hitelesítése alkalmával, az 1874:XXXV. tc. 61. §-ának felhívásával az okirat felolvasását, a félnek az okirat értelméről és következményeiről való felvilágosítását és mindennek külön tanúsítását teszi a közjegyző kötelességévé. Már pedig ha a törvény intenciója szerint ebből a szempontból egyedül a váltó lenne okirat, akkor e felolvasásnak és megmagyarázásnak gyakorlati jelentősége már a novella megalkotása idején is alig lett volna, mert hiszen a bírói gyakorlat ebben az időpontban már elismerte a

vak váltónyilatkozatának érvényességét bianco váltón is (C. 609/1884.) — amelyen felolvasni és megmagyarázni való vajmi kevés akad. Ez azt mutatja, hogy maga a törvény is gondolt az aláírásnak nemcsak váltókon, hanem olyan okiratokon történő hitelesítésére, amelyek tartalmának beható megmagyarázása a vak érdekeinek megvédelmezése tekintetében már tényleg döntő fontosságú lehet s ezért tartotta szükségesnek ilyen esetekben a 61. § határozatainak alkalmazását.

Mindezekből tehát azt a végső következtetést vonhatjuk le, hogy maga a törvény kívánta a közjegyzői gyakorlatban meghonosítani a vakok aláírásainak közjegyzői hitelesítését, mint megnyugtató és célravezető jogeszközt azokban az esetekben is, amikor a közokiratba foglalás tárgyi indokból mellőzhető.

Az 1936. évi III. tc. egyes rendelkezéseinek gyakorlati alkalmazása a közjegyzői felügyeleti és fegyelmi ügyekben.

Írta: *Barcs Ernő dr.* kir. közjegyző,
a budapesti kir. Közjegyzői Kamara titkára.

Az 1936. évi III. törvénycikk a kir. Közjegyzői Kamarákra, mint a kir. közjegyzőknék, a helyetteseknek és a jelölteknek felügyeleti hatóságára, úgyszintén a felügyeleti hatósági vizsgálat teljesítésével megbízandó kir. közjegyzőkre, új feladatokat ró.

Ezeknek a feladatoknak a megismerése, a kamara ügyvitelének megkönnyítése és a törvény idevonatkozó rendelkezéseinek alkalmazása terén az egyöntetű gyakorlat megteremtése céljából egy iratmintákkal ellátott rövid összefoglalást terjesztettem a budapesti kir. közjegyzői kamara választmányára elé. A kamara előterjesztésemet elfogadta és célszerűnek vélte annak a Kir. Közjegyzők Közlönyében való közzétételét.

A fentemlített előterjesztésemet ennél fogva az alábbiakban bátorodom közreadni. Úgy vélem, hogy ezzel kartársaimnak, — akik Dr. Zöldy Miklós kir. ügyész, egyetemi magántanár úrnak e közlöny folyó évi márciusi számában közzétett rendkívül értékes cikkéből az új közjegyzői felügyeleti vizsgálat

és a bűnvádi eljárás párhuzamos szabályait már megismerték, — e szabályoknak a gyakorlati alkalmazásánál szolgálatára lehetnek.

1. Az eljárás megindul, vagy
 - a) magánfél feljelentésére, vagy
 - b) hatóság megkeresésére, vagy
 - c) hivatalból.

2. A kamara teendői feljelentés, megkeresés, vagy hivatalból folyamatba tett eljárás esetén.

- a) Ha illetékességgel nem bír, a kamara a feljelentést átteszi az illetékes kamarához.

(Lásd 1. mintát)

b) Ha a felügyeleti vizsgálat elrendelése nyilván kilátástalannak látszik, vagy fegyelmi vétség megállapítására a kamara alapot nem lát,

a felügyeleti vizsgálat elrendelését mellőzi és erről a feljelentőt az 1936. III. t. c. 27. §.-ában megállapított figyelmeztetéssel értesíti.

(Lásd 2. mintát)

c) Ha közjegyzőjelölt, helyettes, vagy közjegyző hivatalos működésére, vagy magaviseletére vonatkozó csekélyebb rendetlenségről van szó (1886. VII. t. c. 39. §.)

a kamara a panaszlottat nyilatkozat bekívánása után írásban megintheti.

(Lásd 3. és 4. mintákat)

d) Kisebb mulasztások, vagy rendetlenségek esetében (1886. VII. t. c. 44. §.) a közjegyzőt, vagy közjegyző helyettest nyilatkozat bekívánása, vagy előzetes felügyeleti vizsgálat után a Kamara megintja, vagy (30 frt.) 60 Pengőig terjedhető bírsággal fenyíti.

Határozata ellen felebbezésnek helye nincs, de a határozatról a kir. Ügyészt, — a 3500/1936. I. M. VIII. sz. rendelet értelmében a felügyeleti vizsgálat iratainak megküldésével együtt, — értesíti.

(Lásd 3. és 5. mintákat)

e) Ha fegyelmi vétség alapos gyanúja látszik fennforogni, a kamara alakszerű és indokolt határozattal a felügyeleti vizsgálatot elrendeli, annak teljesítésére

vizsgáló biztost rendel ki, határozatát a gyanúsított-nak is kikézbésíti. (1936 III. t. c. 32. §.)

A Kamara határozata a felügyeleti vizsgálatnak valamely megnevezett személlyel szemben és meghatározott fegyelmi vétség miatt lefolytatandó felügyeleti vizsgálat teljesítése iránt intézkedik.

(Lásd 6. mintát)

3. A felügyeleti vizsgálat teljesítésével megbízott kir. közjegyző teendői és jogköre.

a) A kirendelt megbízott teendőt a felügyeleti vizsgálatnak az 1936 III. t. c. 32. §.-ában megállapított feladata szabja meg.

Ez a feladat: „A fegyelmi eljárás elrendelése kérdésében a döntéshez szükséges ténykörülmények és bizonyítékok feltárása.“

b) A kirendelt megbízott jogkörét az 1936:III. t. c. 32. §.-a akként határozza meg, hogy

„a felügyeleti hatóságnak a felügyeleti vizsgálat teljesítésére kirendelt megbízottját ebben a körben a bizonyítékok megszerzése végett ugyanazok a jogok illetik meg és ugyanazok a kötelességek terhelik, mint a Bp. értelmében a vizsgálóbíró.“

Ezeknek részletezését lásd Dr. Zöldy Miklós kir. ügyész egyetemi m. tanár úrnak a Kir. Közjegyzők Közlönye 1936 március havi számában megjelent cikke IV. fejezetének 2.-ik pontjában a 74. és 75. lapon.

c) A kirendelt megbízott eljárásáról jegyzőkönyvvezető alkalmazásával *jegyzőkönyv készítenő*, a jegyzőkönyvvezető a Bp. 121. §. 1. bekezdése értelmében előzetesen megeskendő.

Az eskü szövege a következő:

„Én esküszöm az igaz és mindenható Istenre, hogy a jegyzőkönyvet híven és lelkiismeretesen vezetem és a tudomásomra jutott hivatalos titkot senkinek fel nem fedezem. Isten engem úgy segítjen!“

A jegyzőkönyvben a felvétel helyét és keltét fel kell tüntetni, a jelen lévő érdekeltek előtt a jegyzőkönyvet fel kell olvasni és azt velük együtt aláírni.

(Lásd 7. mintát)

d) A felügyeleti vizsgálat teljesítése után a kirendelt megbízott

az ügyiratokat az illetékes közjegyzői kamarához, mint felügyeleti hatósághoz beterjeszti.

(Lásd 8. mintát)

4. A kamara teendői a felügyeleti vizsgálat iratainak beérkezése után.

a) Ha pótlás, — vagy kiegészítés szükségét látja, eziránt hivatalból intézkedik, s annak teljesítésére esetleg más kir. közjegyzőt rendel ki.

(Lásd 9. mintát)

b) Ha a kamara a felügyeleti vizsgálat eredménye szerint fegyelmi vétség megállapítására lát alapot,

az 1936 III. t. c. 37. §.-a értelmében az iratokat a feljelentéssel együtt megfelelő indítványtétel végezt megküldi az illetékes kir. ügyésznek, s erről a terheltet értesíti.

(Lásd 10. mintát)

c) Egyéb esetben — tehát ha a fegyelmi vétség megállapítására alapot nem lát, vagy az 1886:VII. t. c. 39. és 44. §.-aiban megállapított esetek egyike forog fenn (lásd fentebb 2. c) és d) pontoknál) — az ügyet

saját hatáskörében intézi el és erről a feljelentőt az 1936 III. t. c. 37. §.-a értelmében értesíti, ha azonban a feljelentő az 1936. III. t. c. 27. §.-ának rendelkezései szerint fegyelmi eljárás indítványozására jogosult magánfél, a kamara a feljelentőt az 1936. III. t. c. 27. §.-a értelmében egyuttal arra is figyelmezteti, hogy „az értesítés vételétől számított 15 nap alatt szabályszerűen meghatalmazott gyakorló ügyvéd által képviselve indítványozhatja a fegyelmi eljárás elrendelését. Az indítványt a felügyeleti hatóságnál kell benyújtani.”

(Lásd 11. mintát)

d) Ha magánfél az előző c) pontban említett értesítés folytán a fegyelmi eljárás elrendelése iránti indítványát a Kamaránál szabályszerű meghatalmazott gyakorló ügyvéd útján kellő időben benyújtja,

a kamara az indítványt az ügyiratokkal együtt a fegyelmi bíróságnak megküldi.

(Lásd 12. mintát)

5. Ha a közvádoló a felügyeleti vizsgálat adatait a vádemelés kérdésében való állásfoglalás szempontjából hiányosnak

tartja és a szükségesnek vélt kiegészítés iránt indokolt indítványt terjeszt a (felügyeleti hatóság) kamara elé,

a kamara a felügyeleti vizsgálatnak az ügyészi indítvány értelmében leendő kiegészítését elrendeli.

(Lásd 13. mintát)

A felügyeleti vizsgálat befejezése után pedig az iratokat a kamara az ügyészséghez visszaterjeszti.

(Lásd 14. mintát)

6. Ha ellenben a közvádoló a felügyeleti vizsgálat befejezése után fegyelmi vétség megállapítására nem lát alapot, és ezt az 1936:III. t. c. 38. §.-a értelmében a kamarával közli,

a kamara erről a gyanúsítottat és a magánfelet az 1936. III. t. c. 38. §.-ának rendelkezéséhez képest a 37. §.-ban körvonalazott eljárás szerint a 27. §.-ban megállapított figyelmeztetéssel értesíti.

(Lásd 15. mintát)

7. A hivatalból megindított felügyeleti eljárás esetén a 4., 5. és 6. minták szerinti határozatok bevezető része a 16. mintának megfelelően készítendő

(Lásd 16. mintát)

8. Sürgős esetben az 1936. III. t. c. 51. §.-a alapján a Kamara

indokolt határozattal elrendelheti a kir. közjegyző ideiglenes felfüggesztését, köteles azonban erről 24 óra alatt a fegyelmi bíróságot értesíteni a felfüggesztés kérdésében haladéktalan határozat hozataláig.

(Lásd 17. mintát)

9. Ha a Fegyelmi Bíróság a felfüggesztést jogerősen megszünteti, az 1936. III. t. c. 55. §.-a értelmében

a kamara a felfüggesztett kir. közjegyzőt állásába visszahelyezi.

(Lásd a 18. mintát)

IRAT MINTÁK.

1. sz. minta.

1. sz. Feljelentés áttétele az illetékes felügyeleti hatósághoz.

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara.

Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 16.

.../193... kk. szám.

..... lakos

feljelentése.....i

kir. közjegyző ^{helyettes}_{jelölt} ellen.

Határozat.

A kamara a feljelentést illetékesség hiányából a i kir. közjegyzői kamarához, mint illetékes felügyeleti hatósághoz átteszi.

Indokok:

stb., stb.

Kelt: a Budapesti kir. Közjegyzői Kamarának Budapesten 193 . . évi hó . . . napján tartott ülésében.

titkár.

elnök.

2. sz. minta.

2. sz. Felügyeleti vizsgálat elrendelésének mellőzése.

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara.

Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 16.

. . . . /193 . . kk. szám.

..... lakos
feljelentése.....i

kir. közjegyző ^{helyettes}_{jelölt} ellen.

Határozat.

A kamara a felügyeleti vizsgálat elrendelését mellőzi, és erről a feljelentőt azzal a figyelmeztetéssel értesíti, hogy jelen határozat vételétől számított 15 nap alatt szabályszerűen meghatalmazott gyakorló ügyvéd által képviselve indítványozhatja a fegyelmi eljárás elrendelését.

Az indítványt az alulírt kir. Közjegyzői Kamaránál kell benyújtani.

Indokok:

stb., stb.

Minthogy a Kamara fegyelmi vétség megállapítására alapot nem lát; a felügyeleti vizsgálat elrendelése pedig fegyelmi vétség megállapíthatása szempontjából nyilván kilátástalannak látszik, — a felügyeleti vizsgálat elrendelését mellőzni és erről a feljelentőt az 1936. évi III. t. c. 27. §-a értelmében értesíteni kellett.

Kelt: a Budapesti kir. Közjegyzői Kamarának Budapesten 193 . . évi hó . . . napján tartott ülésében.

titkár.

elnök.

3. sz. minta.

3. sz. Felhívás nyilatkozatra kisebb mulasztás, vagy rendetlenség esetén (1886. VII. t. c. 39. és 44. §-aihoz)

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara.

Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 16.

. . . . /193 . . kk. szám.

..... lakos
feljelentése.....i

kir. közjegyző ^{helyettes}_{jelölt} ellen.

Végzés.

A kamara a feljelentést ^{eredetiben}_{másolatban} i

kir. közjegyzőnek — közjegyző-^{helyettesnek}_{jelöltnek} visszavárólag azzal a felhívással adja ki, hogy arra vonatkozó nyilatkozatát az alulírt Kamarához nap alatt két példányban adja be.

Kelt: Budapesten 193 . . évi hó . . . napján.

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara

titkár.

elnök.

4. sz. minta.

4. sz. Megintés az 1886. VII. t. c. 39. §-a alapján.

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara.

Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 16.

. . . . /193 . . kk. szám.

.....i kir. közjegyző ^{helyettes}_{jelölt}
nyilatkozatai lakosnak...../193.....kk.
sz. alatt iktatott feljelentésére.

Határozat:

A kamara i kir. közjegyzőt — közjegyző ^{helyettes}_{jelölt} az 1886. évi VII. t. c. 39. §-a alapján az alábbi indokok szerint fennforgó csekélyebb rendetlenség miatt megintí és erről nevezettet, valamint a feljelentőt értesíti.

Indokok:

stb., stb.

Kelt: a Budapesti kir. Közjegyzői Kamarának Budapesten 193 . . évi hó . . . napján tartott ülésében.

titkár.

elnök.

5. sz. minta.

5. sz. Megintés, vagy bírsággal fenyítés az 1886.

VII. t. c. 44. §-a alapján.

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara.

Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 16.

.../193... kk. szám.

.....i kir. közjegyző ^{helyettes} _{jelölt}
nyilatkozatai lakosnak/193.....kk.
sz. alatt iktatott feljelentésére.

Határozat:

A Kamarai kir. közjegyző ...-helyettest
az 1886. évi VII. t. c. 44. §-a alapján az alábbi indokok szerint
terhére megállapítható kisebb mulasztás... rendtlenség miatt
meginti —P, azaz: pengő bírsággal
fenyíti.

Erről az iratok megküldése mellett a budapesti kir.
ügyészséget, valamint az érdekelteket azzal értesíti, hogy e
határozat ellen nincs helye felebbezésnek.

Indokok:

stb., stb.

Kelt: a Budapesti kir. Közjegyzői Kamarának Budapesten
193...évi hó ... napján tartott ülésében.

titkár.

elnök.

6. sz. minta.

6. sz. Felügyeleti vizsgálat elrendelése (1936. III.

t. c. 32. §.)

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara.

Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 16.

.../193... kk. szám.

..... lakos
feljelentései
kir. közjegyző ^{helyettes} _{jelölt} ellen.

Határozat:

A Kamarai kir. közjegyző ^{helyettes} _{jelölt}
ellen a fennforogni látszó és az évi t. c.
ban megállapított fegyelmi vétség miatt a felügyeleti vizsgálá-
tot elrendeli és a fegyelmi eljárás kérdésében a döntéshez szük-
séges ténykörülmények és bizonyítékok feltárása végett a fel-

ügyeleti vizsgálat teljesítésére kir. köz-
jegyzőt kirendeli és felhívja, hogy a vizsgálat teljesítéséről ...
nap alatt az iratok betérjesztése mellett a Kamarának tegyen
jelentést.

Erről a Kamara és
..... kir. közjegyző ^{helyettes} _{jelöltet} értesíti.

Indokok:

stb., stb.

Kelt: a Budapesti kir. Közjegyzői Kamarának Budapesten
193...évi hó ... napján tartott ülésében.

titkár.

elnök.

7. sz. minta.

7. sz. Jegyzőkönyv a felügyeleti vizsgálat teljesítéséről.

Jegyzőkönyv.

Készítettei kir. közjegyző, mint a kir. köz-
jegyzői kamara .../193... kk. számú határozatával
ellen elrendelt felügyeleti vizsgálat teljesítésére kirendelt meg-
bízott n 193... évi hó ... napján,

Jelen voltak:

.....
kir. közjegyző, mint ki-
rendelt kamarai megbí-
zott.

.....
mint jegyzőkönyvvezető.

A Bp. 121. §. 1. bekezdése értelmében a jegyzőkönyvvezető
megesketése után:

stb., stb.

(A kihallgatandókhöz intézendő általános kérdések.)

Neve: Kora: éves

Születésének helye: lakhelye:

családi állapota: vallása: foglalkozása:

a felekhez való viszonya (érdekeltsége):

A Bp. 210. §.-ára történt figyelmeztetés után a következő-
ket adta elő:

stb., stb.

A jegyzőkönyv felolvasás után jóváhagyva aláíratott.

Kelt mint fent.

(Aláírások.)

8. sz. minta.

8. sz. Felügyeleti vizsgálat iratainak betérjesztése
a Kamarához.

A kir. Közjegyzői Kamarának.

A kamara /193 . . kk. számú határozata folytán
 i kir. közjegyző ^{helyettes} _{jelölt} ellen elrendelt fel-
 ügyeleti vizsgálatot befejezván, az iratokat mellékelten betér-
 jesztem.

. n, 193 . . évi hó . . napján.

. . . drb. melléklet.

kir. közjegyző, mint kirendelt
kamarai megbízott.

9. sz. minta.

9. sz. Felügyeleti vizsgálat pótlása, vagy kiegészítése.

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara.

Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 16.

. . . . /193 . . kk. szám.

. kir. közjegyző, mint kirendelt kamarai
 megbízott betérjeszti kir. közjegyző ^{helyettes} _{jelölt}
 ellen elrendelt felügyeleti vizsgálat iratait.

Határozat:

A Kamara a felügyeleti vizsgálat ^{pótlásául} _{kiegészítéséül} elrendeli,
 stb., stb.

és ennek teljesítésével megbízza kir. közjegy-
 zőt és felhívja, hogy a megbízás teljesítéséről . . . nap alatt,
 az iratok betérjesztése mellett a Kamarának tegyen jelentést.

Erről a Kamara és
 kir. közjegyző ^{helyettes} _{jelölt} értesíti.

Indokok:

stb., stb.

Kelt: a Budapesti kir. Közjegyzői Kamarának Budapesten
 193 . . évi hó . . . napján tartott ülésében.

titkár.

elnök.

10. sz. minta.

10. sz. Felügyeleti vizsgálat iratainak megküldése
indítvány tétel végett a kir. Ügyésznek (1936. III.
t. c. 37. §.)

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara.

Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 16.

. . . . /193 . . kk. szám.

. kir. közjegyző, mint kirendelt kamarai
 megbízott betérjeszti kir. közjegyző
^{helyettes} _{jelölt} ellen elrendelt felügyeleti vizsgálat iratait.

Határozat:

A Kamara — minthogy az évi . . . t. c. . . . ba üt-
 közű fegyelmi vétség megállapítására lát alapot, — a felügyeleti
 vizsgálat iratait az 1936. évi III. t. c. 37. §.-a értelmében meg-
 felelő indítvány tétel végett a budapesti kir. ügyészségnek meg-
 küldi és erről egyuttal a terheltet értesíti.

Indokok:

stb., stb.

Kelt: a Budapesti kir. Közjegyzői Kamarának Budapesten
 193 . . évi hó . . . napján tartott ülésében.

titkár.

elnök.

11. sz. minta.

11. sz. Felügyeleti vizsgálat befejezése után további
eljárás mellőzése (1936. III. t. c. 37. §.)

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara.

Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 16.

. . . . /193 . . kk. szám.

. kir. közjegyző, mint kirendelt kamarai
 megbízott betérjeszti kir. közjegyző ^{helyettes} _{jelölt}
 ellen elrendelt felügyeleti vizsgálat iratait.

Határozat:

A Kamara a lefolytatott felügyeleti vizsgálat alapján fe-
 gyelmi vétség megállapítására nem lát alapot, a további eljárást
 mellőzi, erről a budapesti kir. Ügyészséget, i
 kir. közjegyző ^{helyettes} _{jelölt} és feljelentőt ér-
 tesíti, az utóbbit az 1936. évi III. t. c. 27. §.-ában megállapított
 azzal a figyelmeztetéssel, hogy jelen határozat vételétől számi-

tott 15 nap alatt szabályszerűen meghatalmazott gyakorló ügyvéd által képviselve indítványozhatja a fegyelmi eljárás elrendelését.

Az indítványt az alulírt kir. Közjegyzői Kamaránál kell benyújtani.

Indokok:

stb., stb.

Kelt: a Budapesti kir. Közjegyzői Kamarának Budapesten 193... évi ... hó ... napján tartott ülésében.

titkár.

elnök.

12. sz. minta.

12 sz. Magánfél indítványának megküldése a fegyelmi bírósághoz.

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara.
Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 16.

.../193... kk. szám.

... lakos indítványa ... i kir, közjegyző ^{helyettes} _{jelölt} ellen a fegyelmi eljárás elrendelése iránt.

Végzés.

A Kamara az indítványt a Budapesti kir. Törvényszéknek, mint Közjegyzői Fegyelmi Bíróságnak megküldi és erről az indítványt benyújtó magánfelet igazolt jogi képviselője: ... ügyvéd útján és ..., , kir, köz-

jegyző ^{helyettes} _{jelölt} értesíti.

Kelt: Budapesten 193... évi ... hó ... napján.

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara.

titkár.

elnök.

13. sz. minta.

13. sz. Felügyeleti vizsgálat kiegészítése a közvádoló indítványára. (1936 évi III. t. c. 38. §. 1. bek.)

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara.
Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 16.

.../193... kk. szám.

A budapesti kir. Ügyészség indítványa a ... i kir. közjegyző ^{helyettes} _{jelölt} ellen lefolytatott felügyeleti vizsgálat kiegészítése iránt.

Határozat:

A Kamara a felügyeleti vizsgálat kiegészítését a közvádoló indítványában megjelölt körülmények felderítése végett elrendeli, annak teljesítésére ... kir. közjegyzőt kirendeli és felhívja, hogy a vizsgálat teljesítéséről ... nap alatt az iratok betérjesztése mellett a Kamarának tegyen jelentést.

Erről a Kamara a Budapesti kir. Ügyészséget és ... i kir. közjegyző ^{helyettes} _{jelölt} értesíti.

Kelt: a Budapesti kir. Közjegyzői Kamarának Budapesten 193... évi ... hó ... napján tartott ülésében.

titkár.

elnök.

14. sz. minta.

14. sz. Iratok visszaküldése az ügyészségnek a felügyeleti vizsgálat kiegészítése után (1936. III. t. c. 38. §.)

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara.
Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 16.

.../193... kk. szám.

... kir. közjegyző, mint kirendelt kamarai megbízott betérjeszti ... i kir. közjegyző ^{helyettes} _{jelölt} ellen elrendelt felügyeleti vizsgálat iratait.

Határozat.

A Kamara a budapesti kir. Ügyészség indítványára kiegészített felügyeleti vizsgálat iratait megfelelő indítvány tétel végett a budapesti kir. Ügyészségnek megküldi és erről egyúttal a terheltet értesíti.

Kelt: a Budapesti kir. Közjegyzői Kamarának Budapesten 193... évi ... hó ... napján tartott ülésében

titkár.

elnök.

15. sz. minta.

15. sz. Magánfél értesítése arról, hogy a kir. Ügyész fegyelmi vétség megállapítására nem lát alapot (1936. III. t. c. 27., 37., 38. §.-ok.)

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara.
Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 16.

.../193... kk. szám.

A budapesti kir. Ügyészség közli, hogy ... lakosnak ... i kir. közjegyző ^{helyettes} _{jelölt} ellen

tett feljelentése ügyében fegyelmi vétség megállapítására nem lát alapot.

Határozat.

A Kamara a budapesti kir. Ügyészségnek fenti közléséről
-----kir. közjegyző ^{helyettest}/_{jelöltet} és a feljelentőt
értesíti, az utóbbit az 1936. évi III. t. c. 27. §.-ában megállapított azzal a figyelmeztetéssel, hogy jelen határozat vételétől számított 15 nap alatt szabályszerűen meghatalmazott gyakorló ügyvéd által képviselve indítványozhatja a fegyelmi eljárás elrendelését.

Az indítványt az alulírt kir. Közjegyzői Kamaránál kell benyújtani.

Kelt: a Budapesti kir. Közjegyzői Kamarának Budapesten
193 . . évi hó . . . napján tartott ülésében.

titkár. elnök.

16. sz. minta.

16. sz. Hivatalból megindított felügyeleti ügyekben a 4., 5., 6. minták szerinti határozatok feje.

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara.
Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 16.

...../193 . . kk. szám.

-----i kir. közjegyző ^{helyettes}/_{jelölt} ellen a budapesti kir. Közjegyzői Kamara a hivatalból folyamatba tett felügyeleti ügyben a következőleg

Határozat:

stb., stb,

17. sz. minta.

17. sz. Ideiglenes felfüggesztés (1936 III. t. c. 51. §.)

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara.
Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 16.

-----/193 ---kk. szám.

Határozat:

A Kamara az 1936. évi III. t. c. 51. §.-a alapján i kir. közjegyzőt állásától ideiglenesen felfüggeszti. Figyelmezteti a felfüggesztett kir. közjegyzőt, hogy a felfüggesztés tartama alatt semmiféle hivatalos tenni valót nem végezhet.

A felfüggesztés tartamára a Kamara helyettes kirendelése iránt egyidejűleg külön intézkedik.

E határozatáról a Kamara a Budapesti kir. Törvényszéket mint Közjegyzői Fegyelmi Bíróságot, — a felfüggesztés kérdésében haladéktalan határozat hozatal végett értesíti.

Indokok:

stb., stb.

Kelt: a Budapesti kir. Közjegyzői Kamarának Budapesten
193 . . évi hó . . . napján tartott ülésében.

titkár. elnök.

18. sz. minta.

18. sz. Visszahelyezése a felfüggesztett közjegyzőnek (1936 III. t. c. 55. §-ra.)

A Budapesti kir. Közjegyzői Kamara.
Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 16.

...../193 . . kk. szám.

A budapesti kir. törvényszék, mint közjegyzői fegyelmi bíróság számú jogerős határozata i kir. közjegyző felfüggesztésének megszüntetéséről.

Határozat:

A Kamara a fegyelmi bíróság fenti számú jogerős határozata folytán az állásától felfüggesztett , kir. közjegyzőt az 1936. évi III. t. c. 55. §.-a alapján állásába visszahelyezi.

A felfüggesztés tartamára nevezett kir. közjegyző állására hivatalból helyettesül kirendelt a Kamara a további működés alól felmenti.

Erről

értesíti.

Kelt: a Budapesti kir. Közjegyzői Kamarának Budapesten
193 . . évi hó . . . napján tartott ülésében.

titkár. elnök.

Közlemények.

Halálozás. *Capdebo* Zoltán dr. budapesti kir. közjegyzőhelyettes május hó 13-án Budapesten elhalálozott. A helyettesi kar-nak egyik igen érdemes tagja volt, akit a trianoni békeszerződés kényszerített szűkebb hazájából, Temes megyéből való távozásra, ahol vármegyéjénél teljesített hosszú éveken át értékes szolgálatot, amelynek elismeréséül a tb. főügyészi címet is elnyerte. A helyettesi pályán majdnem tíz éven át működött s ezen a pályán is szorgalmas, becsületes tevékenységet fejtett ki az élete delén bekövetkezett haláláig. Temetése május 15-én volt s azon a közjegyzői és helyettesi kar *Lázár* Ferenc dr. felsőházi tag, kamarai elnök vezetésével nagyszámban jelent meg. Az elszakított Temes vármegye intelligenciája is imponáló számban jelent meg a temetésen s a sírnál régi hazája nevében *Dobroszláv* Péter mondott megható búcsúbeszédet. A ravatalra koszorút küldött a budapesti közjegyzői kamara is s hosszú éveken át volt közjegyző főnöke, *Fodor* Antal dr. a következő szövegű gyászjelentésben meleg hangon búcsúztatta el szorgalmas munkatársát: „Csikcsekefalvi dr. *Fodor* Antal budapesti kir. közjegyző a maga és irodájának nevében mély fájdalommal tudatja, hogy szeretett, hosszú időn át volt odaadó és hűséges munkatársa, baraczházi dr. *Capdebo* Zoltán kir. közjegyzőhelyettes, Temes vármegye volt tb. főügyésze Budapesten, 1936. évi május hó 13-án, 55 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 15-én, délután 4 órakor lesz a farkasréti temető halottasházából. Lelkiüdvéért az engesztelő szentmise áldozatot a budapesti II., Batthyány-téri Szent Anna plébánia templomban folyó hó 16-án reggel 9 órakor fogják bemutatni. Az örök világosság fényeskedjék neki! Budapest, 1936. évi május hó 13-án.“

A magyar jogászok a Flandin-féle „béketerv“ ellen. A Budapesti Ügyvédi Kör május hó 22-én Budapesten az ügyvédi kamara dísztermében nagygyűlést tartott, amelyre az ország különböző jogász testületeit, így a budapesti kir. közjegyzői kamarát is meghívták. A gyűlés egyedüli tárgya volt: tiltakozás az ismert francia béketerv ellen, amely az európai államok határait 25 évre a jelenlegi állapotokra kívánta megrögzíteni. A terv az európai államok javarészeiben túlságos rokonszenvvel nem találkozott, úgy, hogy immár komoly aktualitása is elvesztettnek tekinthető. Ennek ellenére is, mert az legközvetlenebbül Magyarországot érintette, a

magyar társadalom különböző egyesületei egyként emelték fel tiltakozó szavaikat a trianoni békeparanccsal megkezdett súlyos igazságtalanság további megerősítési kísérletével szemben. A magyar jogászság ünnepi tiltakozása az Ügyvédi Kör nagygyűlésén hangzott el, amelyet *Dési* Géza elnök nyitott meg. A határozati javaslatot *Kovácsy* Dénes terjesztette elő s azt *Nagy* Emil volt igazságügyminiszter okolta meg tökéletesen meggyőző jogászi érvekkel felépített nagyhatású beszédében. A Magyar Jogászegylet képviselőjében *Pap* József másodelnök szólalt fel, majd a nagygyűlés a határozati javaslatot egyhangulag elfogadta s elhatározta, hogy azt a világ összes jogászi egyesületeinek megküldi. A nagygyűlésen a budapesti kir. közjegyzői kamara képviselőjében *Haller* Károly budapesti kir. közjegyző jelent meg.

Az Országos Ügyvédszövetség negyedszázados jubileuma. Az Országos Ügyvédszövetség megalakulásának 25-ik évfordulóját május hó 9-én Budapesten az ügyvédi kamara dísztermében ünnepi díszülés keretében ülte meg. Az ülést Kálnoki *Bedő* Sándor dr. országos elnök vezette s ő nyitotta azt meg emelkedett szellemű beszédben. A szövetség jelentőségét s eddigi működésének eredményeit méltató ünnepi beszédet *Niamessny* Mihály dr., a szövetség budapesti osztályának elnöke mondta. Az ünnepi ülés hivatalos tárgysorozatának befejezése után a jubiláló szövetséget a különböző hatósági és társadalmi szervezetek képviselői üdvözölték, ezek között elsősorban az igazságügyi kormány képviselőjében *Lázár* Andor dr. igazságügyminiszter, aki klasszikus mélységű, tömör szavakban méltatta az ügyvédi foglalkozás kiemelkedő jelentőségét s nagy elismeréssel adózott a szövetség eredményes munkásságának. A jubiláló szövetséget a budapesti kir. közjegyzői kamara képviselőjében *Lázár* Ferenc dr. felsőházi tag, kamarai elnök, a Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egylete nevében pedig *Hanny* Tódor dr. elnök üdvözölte. A jubileum alkalmából a szövetség díszes kiállítású emlékalbumot adott ki, amelynek előszavát *Lázár* Andor igazságügyminiszter írta, majd üdvözlő sorokat hoz az album *Osvald* István kuriai elnök, *Moór* Gyula, a budapesti Pázmány egyetem jogkari dékánja és *Kövess* Béla, a budapesti ügyvédi kamara elnöke tollából. Az emlékalbum a továbbiakban a magyar ügyvédi kar vezetőinek sok értékes cikkét közli.

A magyar részvényjog reformja. A magyar kereskedelmi törvény az 1875. évi XXXVII. t. c., amely egyébként egyike a magyar jogalkotás legkiválóbb termékeinek, 60 éves multja után az azóta gyökerében megváltozott viszonyokra tekintettel, kétségen felül reformra szorul. Ez a szük-

ségesség különösen áll a kereskedelmi törvény részvényjogi vonatkozásai tekintetében úgy, hogy az igazságügyi miniszter a külön részvényjogi javaslatot elkészítette s azt véleményezés végett a különböző érdekeltségi és jogi testületeknek, így a királyi közjegyzői kamaráknak is megküldte. A budapesti kamara május hó 22.-én Lázár Ferenc dr. felsőházi tag elnöklete alatt tartott választmányi ülésében foglalkozott a javaslattal. Az értékes előadói javaslatot H o l i t s c h e r Szigfrid dr., a kamara elnök helyettese terjesztette elő s annak alapján fogják a kamara véleményét az igazságügyminiszterhez felterjeszteni.

Kuncz Ödön dr. előadása a Magyar Jogászegyletben. A Lipszében május hó közepén megtartott német birodalmi jogász ünnep résztvevői közül mintegy 600 német jogász kirándulást rendezett Magyarországra, a magyar jogélet tanulmányozására. A Magyar Jogászegylet május 23-án Budapesten az ügyvédi kamara dísztermében P a p József másodelnök vezetése mellett a vendég német jogászok tiszteletére ünnepi ülést tartott. Az ülést P a p József elnöki megnyitója vezette be, majd K u n c z Ödön dr. a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem tanára tartott igen magas színvonalú és nagyértékű előadást a magyar jogfejlődéséről. A történelmi visszapillantások után megállapította az előadó, hogy a magyar alkotmány történeti alkotmány, amely u. n. alaptörvények hiányában a magyar nép jogérzéséből és a szokás jogból szedte táplálékát és biztosította ezer éven át az ország fejlődését. A világháború után a megcsonkított Magyarország hivatott vezetői nem tekintették az országot a szétrombolt osztrák-magyar monarchia utódállamának, hanem az oszthatatlan és megcsonkíthatatlan nemzeti egység képviselőjének. Csonkamagyarország részére nem készítették új alkotmányt, hanem féltő gonddal és szeretettel igyekeztek a súlyos időkben az ősi alkotmány folytonosságát megőrizni. A magánjog hasonlóan a magyar alkotmányhoz a szokásjogban kifejezésre jutó szerves történeti fejlődés eredménye, amelynek kifejlődésében kezdettől fogva döntő szerep jutott a magyar bíróság munkájának, különösen pedig a felsőbbíróságok elvi jelentőségű döntéseinek. A magyar nemzet valóban jogász nemzet s a magyar jogászság a jog és igazság érzettől, az önfeláldozó áldozatkész hazaszeretettől áthatva készséggel közreműködik a nemzetek munkáságában, tudatában annak a helyes elvnek, hogy aki az emberiség céljait akarja szolgálni, annak tudnia kell előbb saját nemzetének céljait is hathatósan szolgálni. Az igen tanulságos és világosan szemléltető előadást a jelen voltak állandó figyelemmel kísérték s annak befejeztével a tudós professzort lelkesen ünnepelték. Az előadáson a magyar közjegyzői kar képviselőjében résztvettek: Barcs Ernő dr., Krenmer Zoltán dr. és Szemerjay-Petrán Tibor dr. kir. közjegyzők.

Jegyzői magánmunkálatok galériája. Bizonyos kivételes esetekben kormányrendeletek elég könnyelműen feljogosították a jegyzőket aláírás hitelesítések eszközzésére. Ettől a jegyzők vérszemet kapva ujabban különös előszeretettel általános hitelesítési jogkört uzurpálnak s minden lelkiismeret furdalás nélkül hitelesítenek minden okiratot, amint ezt az alább közölt okirat-másolatok tanúsítják, amelyek egyben ujjabb ékesen szóló példái annak a pongyolaságnak és teljes jogi tudatlanságnak, melylyel a községi jegyzők a magyar jogrend nagyobb dicsőségére „okiratszerkesztési” tevékenységüket végzik.

*

„Nyilatkozat. Alulírott Wolf Ignác (nős Szauer Terézzel), Wolf János (nős Weigand Katalinnal) és Müllerlei Ádámné

szül. Wolf Anna bátaszéki lakósnak ezennel kijelentjük, hogy a Budapesten 1933. évi március hó 4-én elhalt Gyepes Jánosné szül. Wolf Erzsébet testvérünk, volt budapest lakós hagyatékát képező bátaszéki 21852, 21853, 21854, 21855 és 21856 helyrajzi számú ingatlanok örökléséről ezennel egyszer és mindenkorra lemondunk Hofstädten József (nős Gungl Erzsébettel) véméndi lakós javára, *miután nevezett ezen ingatlanokat már 1921. évben örökhagyótól megvette.* Bátaszék, 1936. évi március hó 30. Alulírott község előljárósága ezennel hitelesen igazolja, hogy ezen nyilatkozatot az általunk személyesen ismert Wolf Ignác (nős Szauer Terézzel), Wolf János (nős Weigand Katalinnal) és Müllerlei Ádámné szül. Wolf Anna bátaszéki lakósok előttünk sajátkezüleg aláírták K. m. f. Zombory Ferenc s. k. községi jegyző. Olvashatatlan aláírás s. k. községi bíró. (Pecsét körírata: Tolna vármegye Bátaszék község 1904.)” (Beküldte Barcs Ernő dr. kir. közjegyző Budapest.)

„Meghatalmazás. Alulírott Lukács János kámoni lakos ezennel meghatalmazom testvéremet Lukács Lajos kámoni lakost, hogy engem a csepregi kir. közjegyző által kitűzött Lukács Józsefné hagyatéki ügyében tartandó tárgyaláson képviseljen, ott helyettem és nevemben belátása szerint eljárjon, előre is kijelentem azt, hogy intézkedéseit rám nézve mindenben teljes joghatályúnak fogom elismerni. Minek hitelül kiadtam jelen előttem felolvasott és megmagyarázott meghatalmazást. Kámon 1936. január hó 11-én. Lukács János s. k. Alulírott községi előljáróság igazolja, hogy Lukács János kámoni lakos ezt a meghatalmazást előttünk saját kezüleg írta alá. Kámon 1936. január hó 11-én. Tóth s. k. körjegyz Bodorki István s. k. bíró Pecsét.” (Beküldte Tamásfalvi Thury Géza dr. kir. közjegyző Csepreg).

„Nyilatkozat. Alant írott, de ittenis meg nevezett Kovács József zsarolyáni lakos kinyilatkoztatom azt, hogy Kovács Ferenc testvérem ahol lakik annak a belsőségnek az egyötöd része kizárólag az én tulajdonom. Ezt az egyötöd részt halálom után nevezett ifj. Kovács Gyulára hagyom avval a kikötéssel, hogy azonnal saját tulajdonába menjen még pediglen úgy, hogy a feleségem nevezett Pathó Erzsébet azon az egyötöd részen haszonélvezeti joggal ne bírjon. Mindezeket csak azért teszem, mivel az ősi birtok hogy az megne csonkuljon más bene furakodjon abba a belsőségbe. Ezt a nyilatkozatot józan ésszel és ép elmével csinálom és senkinek a rábeszélése nélkül. A nyilatko-

zat felolvastatván a megjelent tanuk előtt mit a tanuk igazolnak, hogy a fentnevezett nyilatkozattevő sajátkezűleg írta alá. Zsarolyán, 1934. év január hó 19-én. Kovács s. k. Előttünk: Jeney Pál s. k. Veress Gyula s. k. (Beküldte Sternberg Ernő dr. kir. közjegyző helyettes Fehérgyarmat.)

Felhívjuk a kir. közjegyzőket, hogy minden esetben, amikor ilyen szabálytalan jegyzői hitelesítésekről tudomást szereznek, jelentsék azt az indokolt megtorló intézkedések foganatosítása végett az illetékes alispánnak.

Itt is megemlékezünk Komarnicki Román dr. ügyvédnek az Országos Ügyvédszövetség VI. értekezletén tartott értékes előadásáról, amelyben részletesen foglalkozik a jegyzői magánmunkálatok kérdésével is. Az előadásnak ezt a részét az előadó szives engedélyével e közlöny jövő számában fogjuk közölni.

Hagyatéki tárgyalási díjak behajtása. E közlöny 1935. évi 5. számában a 207 oldalon megemlékeztünk némely hagyatéki bíróság azon merőben téves gyakorlatáról, amely szerint a 43194/1935. I. M. rendelet 99. §-ában írt azt a rendelkezést, hogy a tárgyalási díjak elsősorban is a kötelezettek ingóságaiból hajtandók be, ma is érvényes jogszabálynak tekintvén, a díjak erejéig a kötelezett ingatlanára a végrehajtást csak abban az esetben rendeli el, ha a közjegyző igazolja, hogy az ingósági végrehajtás eredményre nem vezetett. Ezzel szemben kimutatni igyekeztünk azt, hogy a tárgyalási díjak behajtása tekintetében immár semmiféle korlátozó intézkedés hatályban nincs, e tekintetben a 6800/1935. I. M. rendelet rendelkezései tartalmazzák a kizárólag hatályban levő jogszabályokat s ezek szerint tehát a díjak behajtása tekintetében a végrehajtási eljárás általános szabályai az irányadók. Ezzel kapcsolatosan e közlöny 1936 évi 2. számában az 53. oldalon megemlékeztünk az igazságügyminiszter 6715/1935. I. M. számú, a telekkönyvi másolási díjak behajtása tárgyában kiadott rendeletéről, amely szerint még a némely bíróság gyakorlatán túlmenően az igazságügyminiszter azt az álláspontot látszik elfoglalni, hogy a díjak nemcsak elsősorban az ingóságokból, hanem az elsőfokú pénzügyi hatóságok útján közadók módjára hajtandók be. Ezek után nagy meglepetésünkre szereztünk tudomást a m. kir. Kuria Pk. V. 55/27—1936. számú végzéséről, amely a 43.194/1895. I. M. rendelet 99. §-át ma is érvényben álló jogszabálynak minősítvén, helyben hagyta a másodbíróságnak azt a döntését, amely szerint az ingósági végrehajtás sikertelensége igazolása hiányában a hagyatéki tárgyalási

díjak erejéig az ingatlanra vonatkozó végrehajtási kérést elutasította, megállapítván, hogy a most hivatkozott rendeletnek csupán a 97. §-át, amely a díjaknak közadók módjára való behajtásáról intézkedik módosította a 11.000/1928. I. M. rendelet 60. §-a. A budapesti kir. közjegyzői kamara választmánya május hó 22. napján tartott ülésében *Fekete László* dr. előadásában foglalkozott a Kuria végzésével s az előadói javaslatnak megfelelően elhatározta, hogy a jogszabályellenesnek és a közjegyzőkre nézve fölötte sérelmesnek tartott kuriai végzéssel szemben az igazságügyminiszterhez sürgős felügyeleti panaszt nyújt be. Reméljük, hogy a közjegyzői kart elég súlyosan érdeklő s végeredményében az örökösöknek is javarészt céltalan költséget okozó, jogszabályellenesen hibás irányba terelt bírói gyakorlat az igazságügyminiszter megfelelő intézkedése következtében rövidesen visszatér a jogszabályszerű alaphoz.

Az illeték pótlék lerovásának módja azonos az alapilletékével. A közigazgatási bíróság legújabbán kelt 21783/1933. számú határozatában helyezkedett szemben eddigi ellentétes határozataival és a részleges gyakorlattal a címben írt álláspontra. Ennek megfelelően az örökösödési és vagyonátruházási illeték bélyegekben való lerovása esetén is állana a fenti szabály, ha ezt az egymást követő ellentétes határozatok sorozatában általában szabálynak lehetne minősíteni. Illetékügyi kérdésről lévén szó, ezen csodálkozni sem lehet. Ellenkezőleg, afölött lepődhetnénk meg joggal, ha valamely illetékügyi kérdésben a gyakorlat egységes és rendszeres álláspontot foglalna és foglalhatna el.

Tovább zajlik a bejegyzési illeték ügye. E közlöny 1935. évi 8. számában a 335 oldalon részletesen ismertettük az illetékkiszabási és a telekkönyvi hatóságoknak, valamint a hagyatéki bíróságoknak azt a teljesen rendszertelen és javarészen ellentétes eljárást, amelyet a hagyaték tárgyalási díjak jelzálogjogi biztosítása, illetve bekebelezése esetén a bejegyzési illeték kérdésében tanúsítanak. Hangsúlyoztuk mindenekelőtt azt az álláspontunkat, hogy elvileg teljesen jogtalan és igazságtalan, hogy a bírói megbizottként eljáró kir. közjegyzők tárgyalási díjai után bejegyzési illetéket követelnek. Köztartozások után bejegyzési illeték nem jár, e vonatkozásban a hagyaték tárgyalási díj is köztartozásnak lévén tekintendő, bejegyzési illeték a tárgyalási díjak után jogosan nem igényelhető. De ha már ezt a helyes álláspontot a pénzügyi hatóságok az eddigi gyakorlattal szakítva nem akceptálják, a bejegyzési illeték kérdésében kövessenek bizonyos rendszert és egységes gyakorlatot, ami a kir. közjegyzőket felesleges munkától és költségektől mentesíti. E részben hivatkoztunk arra a szintén teljesen hibás gyakorlatra, hogy pl. a budapesti központi kir. járásbírósnál a kir. közjegyzőknek azt a jelentését, amelyben a díjak jelzálogjogi biztosítását kérik, — ha a bejegyzési illeték 50 pengőt meg nem halad, vagy leróva nem lett — megleletezik, annak a kétségtelen illetékügyi szabálynak ellenére, hogy a bejegyzési illeték esedékessé csak akkor válik, ha a bejegyzést kérő megkeresés, vagy beadvány a telekkönyvi hatósághoz beérkezik. A leletezés következtében természetesen a kir. közjegyző

terhére kirójják az egyszeres illetéket és a bírságot. Az illetéket a kir. közjegyző befizeti s a bírság ellen esetleg fellebbezéssel él s így némi munkával és fáradsággal valahogyan kiparirozza a pénzügyi hatóságok túltengő fiskális ügybuzgóságát. Ujabban azonban az ilyen leletezésekkel kapcsolatban a kir. közjegyzőket újabb meglepetés érte. Az történt ugyanis, hogy a megkeresett telekkönyvi hatóság a jelzálogjog bekebelezését elrendelvé, ezt a végzést előírás szerűen kézbesítették az illetékes pénzügyi hatóságnak is, amely erre a bejegyzési illetéket újra kiróttá. A kir. közjegyzőknek jogukban áll tehát egy 4—5 pengős bejegyzési illeték ügyében kétszer, esetleg háromszor jogorvoslattal élni, ezzel jelentős időt eltölteni s jelentős munkát teljesíteni, s akkor is kérdéses, hogy nem kell-e a bejegyzési illetéket a kir. közjegyzőknek kétszer megfizetniük. Szerény véleményünk szerint a kérdés egészen egyszerű és világos volna, csupán a bürokratikus homályokat kellene az ügykezelésből kiküszöbölni. Ha már jár a bejegyzési illeték, rójja ki azt a közigazgatási bíróság ilyen irányú állásfoglalásának megfelelően — természetesen minden bírság nélkül — a jelzálogjog bekebelezést rendelő végzés után az illetékes pénzügyi hatóság. E tekintetben tehát a fent hivatkozott előző közleményünkben kifejtett álláspontunkat revideálnunk kell, vagyis a biztosítást kérő jelentésen a bejegyzési illeték levonása nem tanácsos, mert annak a fentiek szerint a kétsős kirovás lesz a kellemetlen következménye. Legfőbb ideje immár hogy az a sokszor beigért illetékügyi kodex végre napvilágot lásson, hogy az illetékügyekben ezek a kisebb jelentőségű, de azért súlyos kellemetlenségeket, munkát és utánjárást igénylő rendszertelenségek, önkényeskedések végre megszűnjenek.

Elállás az ingatlan árverés megtartásától. A budapesti kir. törvényszék mint polgári felfolyamodási bíróság az eddig is követett gyakorlatnak megfelelően 21. Pf. 1012/1935. számú végzésével kimondta, hogy a kir. közjegyző az ingatlan árverés megtartásától elállásra vonatkozó telefonon tett bejelentést figyelembe venni nem köteles.

Rendeleték:

51439/1936. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengőértékre történő átszámítása.

49961/1936. P. M. sz. A forgalmi adó váltsággal kapcsolatban kiállított számlamásolatok illetékmentessége.

2310/1936. M. E. Külföldi biztosító társaságok belföldi üzletére vonatkozó egyes rendelkezések.

913/1936. P. M. sz. A békési és szeghalmi m. kir. adóhivataloknál az illetékkiszabás és illetékkezelés megszüntetése.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Magyar Jogi Szemle. (XVII évf. 5. szám.) Nagy Antal szegedi ítélőtáblai bíró „A korábban elhalt házastárstól kapott, vagy örökölt szülői vagyontól jár-e köteles rész a közös leszármazónak” címen érdekes örökösödési jogi kérdéstről írt ebbe a számba vezető cikket. A cikk a Kuria 353/1935. számú határozatát veszi fejtegetéseinek alapjául. E szerint a Kuria ítélezésében állandóan követett gyakorlat értelmében az utóbb elhalt szülőnek a korábban elhalt szülő után örökölt vagyontól nem jár köteles rész annak a leszármazónak, aki ugyanabból a vagyontól a korábban elhalt szülő után már

megkapta a köteles részét. Ez a jogszabály áll természetesen akkor is, ha nem örökösödés útján, hanem élők közt való juttatással áthárult vagyonról van szó. Megállapítja a cikkíró, hogy az ideiglenes törvénykezési szabályok 7. §-a alapján kifejlődött joggyakorlat és a polgári törvénykönyv tervezetének 2004. szakaszában írt szabatos meghatározással szemben a Kuriának újabb joggyakorlata eltérést jelent. Ennek az eltérésnek indokoltságával foglalkozik részletesen a cikk, végső következtetésként megállapítván, hogy az új joggyakorlat a köteles részes eddigi jogállását gyengíti, jogait csökkenti és a jogértetbe is beleütközik. — Ennek a számnak két folytatólag közölt külön cikkét Auer György dr. és Szmertnik István dr. írták A Szemle, Irodalom, Előadások és Külföldi Jogélet állandó rovatok sok érdekes közleményét hozza még ez a szám.

Jogállam. (XXXV. évfolyam 5. füzet.) Ezzel a füzetrel a bűnvádi perrendtartás negyvenéves fennállásának kívánt emléket szentelni több kiváló jogász, így Auer György dr., Vámbéry Rusztem dr., Medvigy Gábor dr., Havas Károly dr. és Dombóváry Géza dr. avatott tollából származó értékes cikkekkel. A füzet más tárgyú cikkeinek szerzői: Kartal Ignác dr., Löw Loránt dr., Rácz János dr., Schwartz Izidor dr., Tóth László dr. és Gál Miksa. A Szemle rovatban különböző előadások és ülésekről hoznak tudósítást.

Polgári Jog (XII. évfolyam 8. szám). Ennek a számnak három cikkét Istvánffy László dr., Nyeviczky Zoltán dr. és Goldberger József dr. írták. A Jogalkotás rovatban a Kuria 78, 79 és 80 számú polgári döntvényeinek, több külföldi állammal kötött egyezmény és újabban kibocsátott rendeleteknek szövegét hozzák. Ugyanebben a rovatban megjelent közleményben ifj. Szigeti László dr. a Kuria 43. számú jogegységi döntvényének hatályon kívül helyezését sürgeti. A Joggyakorlat rovatban a kiemelkedő bírói döntéseket ismertetik, majd kisebb közleményeket hoznak ifj. Szigeti László dr., Balla Ignác dr., Székely János dr., Ehrenthal Aladár dr. és Schneller György dr. tollából. Az Irodalom rovatban két könyvbírálat jelent meg.

Az Országos Ügyvédmúzeum fennállásának első öt éve. Az Országos Ügyvédmúzeum kiadványainak sorozatában a fenti címen jelent meg az Országos Ügyvédszövetség jubileumi emlékkönyvének különnyomataként Boda Ernő dr. a múzeumbizottság vezetőjének beszámolója, amelyben a szakmúzeum feladatát, fejlesztésének fontosságát indokolja, hangsúlyozva azt a törekvést, hogy az ügyvédmúzeum gyűjtési területét és kifizőtt céljait tekintve, jelentős helyet foglaljon el a magyar kulturintézmények sorában. Közli a füzet a múzeum alapító tagjainak névsorát, megemlékezik a tárgygyűjtési propagandáról, az emlékakciókról, a vonatkozó levéltári kutatásokról, a bibliofil muzeumi bemutatásokról, a tervbevevett tudományos előadásokról s végül ismerteti a múzeum anyagának főbb tárgycsoportjait, amelyek között a hiteles helyek és a közjegyzőség emlékei is helyet foglalnak.

Az Ügyvéd. (VIII. évf. 5. szám.) Murányi László dr. a nyiregyházi ügyvédi kamara elnökének a kamara rendes közgyűlésén elmondott megnyitó beszéde, külön cikkben tudósítás a kecskeméti ügyvédi kamara közgyűléséről, Boda Ernő dr. főszerkesztőnek az Országos Ügyvédszövetség jubileumi emlékkönyvét méltató közleménye, Láng Lajos dr. miskolci ügyvéd, Hajdu Miklós dr. cikkei s az állandó rovatok sok változatos közleményei adják ennek a legújabb számnak tartalmát.

Magyar Törvénykezés. (1936. év. 9. és 10. szám) A társadalombiztosításra vonatkozó egyes rendelkezések módosítása és kiegészítése tárgyában

kelt 1250/1936. M. E. számú, az egyes lakóházak adómentessége tárgyában 2700/1936. M. E. számú, a bírósági végrehajtót megillető díjak újabb szabályozása tárgyában kibocsátott 17100/1936. I. M. számú rendeletek teljes szövegét, a szokásos áttekinthető csoportosításban az újabb joggyakorlat nagy anyagát s a rendes rovatok sok érdekes közleményét találhatjuk ennek a szakszerűen szerkesztett törvénykezési újságnak legújabbban megjelent számaiban.

Illetékügyi Közlöny. (XI. évf. 5. szám.) Szabó Nándor állampénztári főtitest „Az emberi élet tartamától függő szolgáltatások értékelése a vagyonát ruházási illetékeknél” címen írt ebbe a számba külön cikket. Az újabb illetékügyi rendeletek szövegét, pénzügyi jogi vonatkozású kuriai határozatok ismeretetését, személyi híreket, szerkesztői üzeneteket s egyéb kisebb közleményeket találunk még ebben a számban.

Joggyakorlat.

Magánjog.

96. Jogszabály szerint a közös háztartás kiadásait az arra vagyoniilag képes férj köteles viselni. Az ettől eltérő megállapodástól azonban a joghatály meg nem tagadható, mert az 1886: VII. t. c. 22. §-ának a) pontja kifejezetten megengedi, hogy a házastársak egymásközt való vagyoni viszonyaikat szerződés szerint szabályozhatják, mindazokat tehát, amelyek tiltó törvénybe nem ütköznek, vagy pedig a házasság erkölcsi tartalmával nem ellenkeznek. Nem lehet kétséges tehát, hogy a háztartási költségek ki által, mily módon és mérvben való viselésének szabályozása tiltó törvénybe nem ütközik s a család-erkölcsi elvekkel ellentétben nem áll. Az ilyen megállapodást magában foglaló közjegyzői okirat a *jóerkölcsökre ütközőnek nem minősíthető* s ezen az alapon nem hatálytalanítható. (K. P. III. 4730/1935.)

Illetékjog.

13. Ha az elcserélt ingatlanok egyike külföldön van, csereilleték csak a belföldi ingatlan értékének felétől követelhető. (Közig. bir. 9482/1934.)

14. A közkereseti társaság megszűnésével kapcsolatban annak terhére, akinek tulajdonába a megszüntetett társaság ingatlanai átszálltak, vagy visszamaradtak, a megfelelő vagyonát ruházási illetéket az ingatlanok teljes értéke után kell kiszabni, tekintet nélkül arra, hogy az ekként jelentkező tulajdonost az ingatlanból a társasági közösségben rész illette-e, vagy sem. (Közig. bir. 10723/1933.)

15. A jelzálogjogot megállapító okirat illetékért, a kiállító és az elfogadó, sor tartás nélkül egyetemlegesen felelős. (Közig. bir. 747/1934.)

16. Az ingó adásvételről kiállított okirat illetéke törlendő, illetőleg visszatérítendő, ha a bíróság ítélettel megállapította, hogy az ügylet tárgya már az ügyletkötéskor fennállott csalárd indokokból szereztetett meg. (Közig. bir. 15567/1935.)

17. Kiskorú gyermek tartásdíjának biztosítása végett, az árvaszék határozata alapján foganatosított jelzálogjog telekkönyvi bejegyzése után járó illetékért az ingatlan tulajdonosa nem felelős. (Közig. bir. 11797/1933.)

18. Az előzetes bizonyításról felvett jegyzőkönyv illetékét az tartozik leróni, akinek kérelmére az eljárás megindult, még akkor is, ha az előzetes bizonyítást a per folyamán kérték és foganatosították. (Közig. bir. 12814/1933.)

19. Az anya által kiskorú gyermeke részére tartásdíj megállapítása végett a gámhatóságához beadott kérvény illetékmentes. (Közig. bir. 8073/1934.)

A kir. közjegyzőhelyettesek és jelöltek állásközvetítését a Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete látja el. (Budapest, VI., Andrássy-ut 50. kir. közjegyzői iroda)

Kéziratokat vissza nem küldünk s azok megőrzését nem vállaljuk.